

Miljøministeriet
Kystdirektoratet

3.1 Manual til behandling af kystbeskyttelsessager

April 2018

Opdateret juni 2021

behandling af kystbeskyttelsessager

Manual til

Manual til behandling af kystbeskyttelsessager

Manual til behandling af kystbeskyttelsessager

Manual til behandling af

kystbeskyttelsessager

Manual til behandling af kystbeskyttelsessager

Manual til

behandling af kystbeskyttelsessager

behandling af kyst

Manual til behandling af kystbeskyttelsessager

Manual til

behandling af kystbeskyttelsessager

Manual til behandling af kystbeskyttelsessager

beskyttelsessager

Manual til behandling af kystbeskyttelsessager

Foto: Keldsnor Fyr, Langeland Lars Gundersen

Indhold

1.	Indledning	4
2.1	Afgrænsning af kompetenceområdet	5
2.1.1	Foranstaltninger, der er defineret som kystbeskyttelse	5
2.1.2	Anlæg der ikke er kystbeskyttelse	5
2.2	Anden relevant lovgivning	7
2.2.1	Lov om miljøvurdering (miljøvurderingsloven)	7
2.2.2	Kysthabitatbekendtgørelsen	9
3.	Grundsten i sagsbehandling	11
4.	Den konkrete sagsbehandling	14
4.1	Fremgangsmåde	14
4.1.1	Ansøgningen vurderes	14
4.1.2	Ansøgningen sendes i høring	15
4.1.3	Gennemgang af indkomne høringssvar	16
4.1.4	VVM-screening	17
4.1.5	Screening for konsekvensvurdering	18
4.1.6	Afvejning af hensyn i kystbeskyttelseslovens § 1	18
4.1.7	Afgørelse i sagen	19
5.	Værktøjer	21
5.1	Ansøgningsskema	21
5.2	Tjekliste i forhold til kystbeskyttelse	21
5.3	Lovgivningslinks	27

1. Indledning

Den 1. september 2018 overtog kommunerne opgaven med at behandle kystbeskyttelsessager, hvor staten ikke er bygherre. Dermed har kommunerne på nuværende tidspunkt høstet en del erfaring med det nye lovområde.

Denne vejledende manual er udarbejdet for at understøtte kommunerne i sagsbehandlingen af kystbeskyttelsessager. Manualen er tænkt som et værktøj for den enkelte sagsbehandler, når det handler om sagsbehandling, lovgrundlag og praksis.

Manualen er udarbejdet på baggrund af den praksis og de erfaringer, som vi har fået i Kystdirektoratet, der fra 1988 til 2018 har været myndighed i sager om kystbeskyttelse. Herudover indgår de erfaringer Kystdirektoratet har gjort sig siden 2018,

i forhold hvordan kystbeskyttelse forvaltes i de enkelte kommuner.

Hensigten med lovændringen i september 2018 var at gøre sagsgangen mere smidig til gavn for borgerne. Når kommunen i dag træffer afgørelse efter kystbeskyttelsesloven inkluderer og erstatter denne derfor dispensationer m.v. fra en række andre lovgivninger.

Manualen indeholder ikke en egentlig gennemgang af inklusion af anden lovgivning, men det vil blive kort beskrevet.

Manualen findes både i en version som pdf og ipaper. I ipaper udgaven har man også adgang til supplerende oplysninger om et emne. Det fremgår af bokse, hvor der står - "læs mere" eller "hentes her".

Helsingør 2017 Foto: Hunderup Luftfoto, Hjørring

2. Grundlaget for sagsbehandlingen

Før Enevældens ophævelse havde kongen ejendomsret eller højhedsret over søterritoriet. I dag kan højhedsretten ikke opfattes som en ejendomsret, og søterritoriet er altså ikke "ejet" af nogen.

Det samme gælder de danske kyster. Kysten tilhører ingen bestemt. Kysten tilhører os alle, og der er offentlig adgang til at færdes til fods langs de danske kyster.

[Sådan afgrænses søterritoriet - læs mere](#)

Anlæg på søterritoriet sorterer under staten. Undtaget er kystbeskyttelsesforanstaltninger, der i de fleste tilfælde sorterer under kommunerne.

2.1 Afgrænsning af kompetenceområdet

Efter 1. september 2018 er kommunalbestyrelsen myndighed i sager om kystbeskyttelse jf. § 3, stk. 1, se diagram side 6. Det er kommunalbestyrelsen, der skal give tilladelse til eller afslag på ansøgninger fra grundejere eller grundejerforeninger om at etablere kystbeskyttelse.

For eksempel i form af sandfodring, etablering af skråningsbeskyttelse, opførelse af høfder, bølgebrydere eller diger.

Eneste undtagelse er kystbeskyttelsesforanstaltninger med staten som bygherre. Her er staten myndighed, og Kystdirektoratet skal behandle ansøgningen.

[Staten som myndighed - læs mere](#)

2.1.1 Foranstaltninger, der er defineret som kystbeskyttelse

Kystbeskyttelsesforanstaltninger er anlæg eller tiltag, der har til hovedformål at reducere risikoen for

oversvømmelse eller erosion af kysten. Hvis noget har til formål at kystbeskytte skal det behandles efter kystbeskyttelseslovens § 3, også selvom det har andre formål. Anlæggene kan være etableret både ude i vandet og på land.

Det kan for eksempel være: Diger, højvandsmur, etablering af skråningsbeskyttelse, opførelse af høfder, bølgebrydere eller sandfodring.

Kystbeskyttelsesforanstaltninger er anlæg eller tiltag, der har som særligt formål at reducere en risiko for oversvømmelse og/eller erosion.

Der kan dog også være særlige tilfælde, hvor anlæg, der ikke har kystbeskyttelse som formål, alligevel skal behandles som kystbeskyttelse, hvis det åbenlyst får funktion som kystbeskyttelse.

Eksempel: En sommerhusejer ønsker at opføre en mur rundt om sin grund for at forhindre, at forbipasserende kan kigge ind. Ejendommen ligger dog i meget lavt terræn, med stor fare for oversvømmelse. Muren vil derfor også få funktion som højvandsbeskyttelse, da den vil reducere risikoen ved oversvømmelse på stedet. For at få klarlagt hvilken lovgivning der er i spil, er det derfor nødvendigt også at se på den funktion et anlæg i kystzonen vil få. Dette er særligt vigtigt ud fra en betragtning om, at klimarobuste kyster kræver, at risikoreducerende tiltag vurderes efter kystbeskyttelseslovens regler. Hvis en grundejer eksempelvis hævder, at en skråningsbeskyttelse alene har visuelle eller rekreative formål, vil grundejeren risikere en falsk tryghed i forhold til den fremtidige fare for erosion på strækningen. Samtidig opnås herved ikke samfundsøkonomisk og teknisk optimerede helhedsløsninger langs de danske kyster, hvilket grundlæggende er hensigten med lovgivningen.

2.1.2 Anlæg der ikke er kystbeskyttelse

Kystbeskyttelseslovens formålsbestemmelse skal bruges i forbindelse med kystbeskyttelse, men ikke i forbindelse med terrænenheder på kysten eller

anlæg på søterritoriet, der ikke er kystbeskyttelsesforanstaltninger – for eksempel et stenrev. Denne type anlæg og foranstaltninger hører lovgivningsmæssig under staten, og evt. ansøgninger

om aktiviteter her skal sendes til Kystdirektoratet. Lovgrundlaget er kystbeskyttelseslovens § 16 a.

Terrænændringer

Terrænændringer på strandbredden og 100 meter ind i land, derfra hvor den sammenhængende landvegetation starter, skal altid vurderes efter kystbeskyttelseslovens § 16 a, stk. 3.

Eksempler på foranstaltning der ikke er kystbeskyttelse:

Haveanlæg, betonterrasser, etablering af en kunstig strand, skrab og gravning af sediment fra vandkanten eller omfordeling af sediment på strandplan.

Oversigt over myndighedskompetencer i kystbeskyttelsesloven

Område	Aktivitet	Myndighed
Land og søterritoriet		
§ 3, stk. 1	Kystbeskyttelsesforanstaltninger (§ 3, stk. 2) Kystbeskyttelsesforanstaltninger med staten som bygherre (§ 3, stk. 5)	Kommunalbestyrelsen Kystdirektoratet
Land		
Terrænændring § 16 a, stk. 3: <i>"På strandbredder og andre kyststrækninger, hvor der ikke findes sammenhængende grønsvær eller anden sammenhængende landvegetation, samt på arealer, der ligger inden for en afstand af 100 m fra, hvor denne vegetation begynder"</i>	Etablering af faste anlæg til andre formål end kystbeskyttelse, som også etableres på søterritoriet, fx ramper, gravning, boring, pumpning, sugning eller foretagelse af enhver form for terrænændring, eksempelvis terrænregulering af en have	Kystdirektoratet
Søterritoriet		
(§ 16 a, stk. 1, nr. 1)	Inddæmning eller opfyldning	Kystdirektoratet
(§ 16 a, stk. 1, nr. 2)	Udførelse af anlæg eller anbringelse af faste eller forankrede indretninger (fx marina, bøjle)	Kystdirektoratet
(§ 16 a, stk. 1, nr. 3)	Anbringelse af fartøjer, der agtes anvendt til andet end sejlads (fx husbåde)	Kystdirektoratet
(§ 16 a, stk. 1, nr. 4)	Uddybning eller gravning (fx sejlrende)	Kystdirektoratet/ Trafikstyrelsen (inden for erhvervshavnes dækkende værker)
Bypass på søterritoriet (§ 16 b, stk. 1, nr. 1)	Videreførelse af sediment ved bypass (fx ved hofde/havnemole)	Kystdirektoratet
Nyttiggørelse (§ 16 b, stk. 1, nr. 2)	Nyttiggørelse af oprensnings- og uddybningsmaterialer, Kystdirektoratet jf. § 20 i lov om råstoffer, i form af kystbeskyttelse med tilladelse efter §3 (sand bruges udenfor bypass området)	Kystdirektoratet

2.2 Anden relevant lovgivning

2.2.1 Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (miljøvurderingsloven)

Kaldes også miljøvurderingsloven. Det er denne lov, der anvendes, når kommunen skal afgøre, om der skal gennemføres en miljøvurdering i forbindelse med en ansøgning om kystbeskyttelse.

Kystbeskyttelsesprojekter er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 10, litra k:

"Kystanlæg til modvirkning af erosion og maritime vandbygningskonstruktioner, der kan ændre kystlinjerne, som f.eks. skråningsbeskyttelser, strandhøfder og diger, dæmninger, moler, bølgebrydere og andre konstruktioner til beskyttelse mod havet bortset fra vedligeholdelse og genopførelse af sådanne anlæg".

I medfør af miljøvurderingsloven jf. § 21 træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om, om der skal gennemføres en miljøvurdering.

Der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport for et projekts indvirkning på miljøet ved ansøgning om tilladelse til de anlæg, der er nævnt i bilag 2, hvis der er grund til at tro, at den foranstaltning, der er ansøgt om, vil kunne få væsentlig indvirkning på miljøet. Bygherren kan jf. § 15, stk. 1, nr. 3 også selv anmode om, at ansøgningen skal undergå en miljøvurdering.

Hvis der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, vil en afgørelse efter kystbeskyttelsesloven som udgangspunkt erstatte en tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 (VVM-tilladelse).

I forbindelse med ansøgninger om kystbeskyttelse på land og på søterritoriet får kommunerne kompetencen efter miljøvurderingsloven. Det gælder også i sager, der i sin udstrækning berører mere end to kommuner. Eneste undtagelse er, når staten er bygherre.

Se skematisk gennemgang af miljøvurderingen på næste side.

HUSK også:

Kravet om hjemmel

Kommunalbestyrelsen kan kun træffe afgørelse i det omfang, lovgiver har bestemt det. Det vil sige, at kommunalbestyrelsen skal have hjemmel til at handle og træffe afgørelser.

[Hjemmelskravet - læs mere](#)

Forvaltningsloven

Kommunalbestyrelsen er en del af den offentlige forvaltning og er derfor underlagt reglerne i forvaltningsloven samt de uskrevne regler om god forvaltningsskik.

[Forvaltning - læs mere](#)

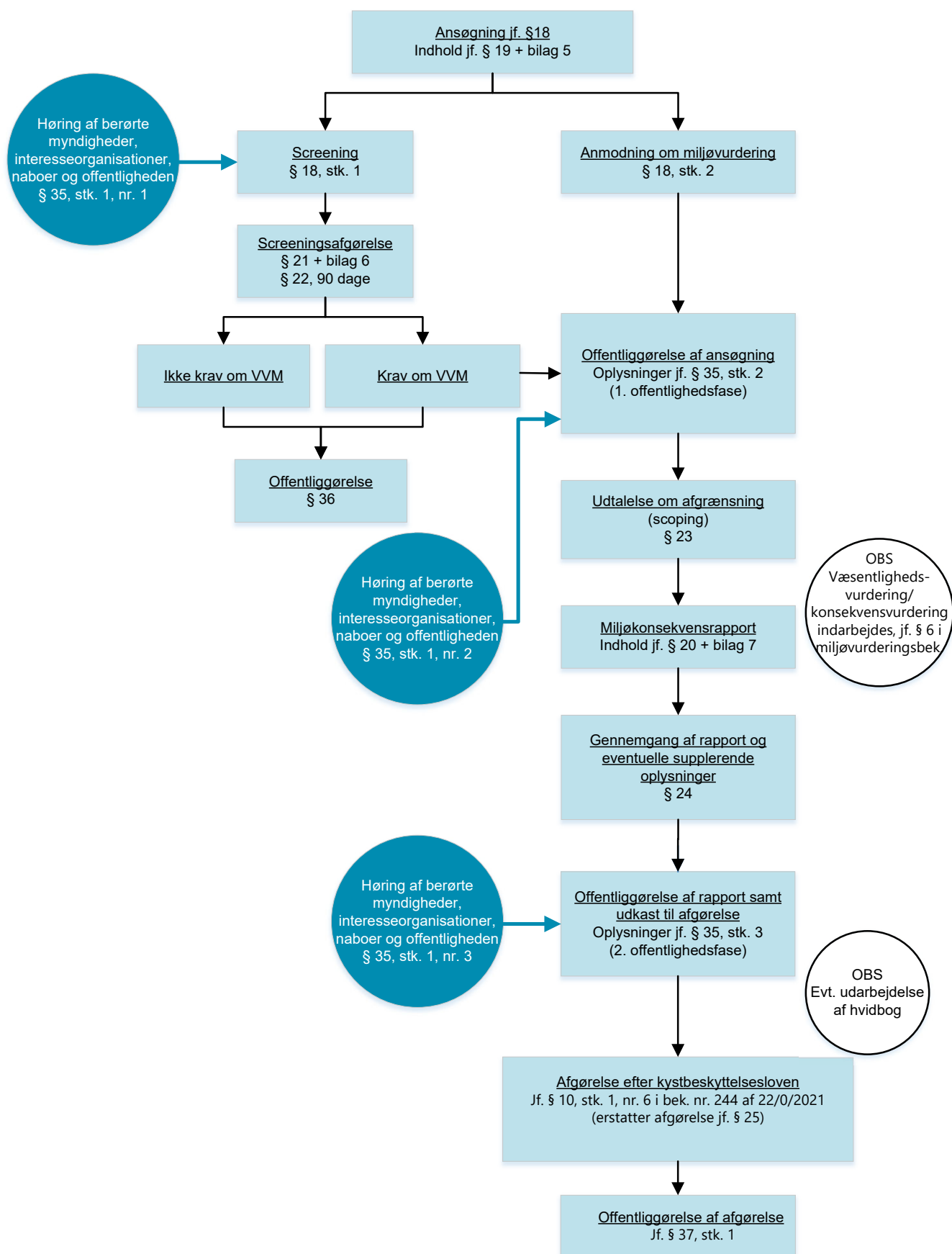
Miljøskade-bekendtgørelsen

Miljøskadebekendtgørelsen kan komme i brug, hvis et kystbeskyttelsesanlæg har forvoldt en miljøskade, eller hvis der er overhængende fare for det.

[Miljøskade - læs mere](#)

Miljøvurdering (VVM) af projekter på bilag 2 efter kystbeskyttelsesloven

2.2.2 Kysthabitatbekendtgørelsen

Der er særligt stramme retningslinjer for, hvornår der kan gives tilladelser, der berører Natura 2000-områder.

Alle planer og projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for et internationalt naturbeskyttelsesområdes forvaltning, skal vurderes med hensyn til deres virkning på områdets naturtyper og levesteder samt de arter, området er udpeget for at bevare. Alle planer og projekter skal samtidig vurderes med hensyn til deres virkning på arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Indledningsvis foretages en screening af, hvorvidt en ansøgning kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Hvis myndigheden efter høring af andre berørte myndigheder vurderer, at projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller en beskyttet art væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering af projektets virkning. Denne vurdering skal foretages i forhold til det berørte områdes bevaringsmålsætning, som er fastsat med Natura 2000-planerne. Bevaringsmålsætningen fremgår af den relevante Natura 2000-plan for området. Det er ansøger, der skal udarbejde konsekvensvurdering og afholde udgifter hertil.

Her bemærkes dog, at fuglebeskyttelsesdirektivet fastlægger en generel beskyttelse af alle vilde fugle og deres levesteder i og udenfor Natura 2000-området. I vurderingen skal det derfor angives, om der kan ske påvirkning af fuglebestandene i og uden for det pågældende Natura 2000-område, herunder påvirkning af levesteder.

Hvis der træffes afgørelse om, at der ikke kræves en konsekvensvurdering efter bek. § 3, stk. 1, kan denne afgørelse med fordel integreres i en afgørelse efter kystbeskyttelsesloven.

Konsekvensvurdering sendes i høring til de berørte myndigheder og landsdækkende foreninger og organisationer, som har anmodet om at blive hørt. Hvis konsekvensvurderingen viser, at det projekt, der ansøges om, vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke gives tilladelse til projektet.

Konsekvensvurderingen skal på baggrund af bedste videnskabelige viden dokumentere, om projektet kan skade Natura 2000-området. EU-dommen *Swetman-dommen* (EU-domstolens sag

C-258/11) viser, at selv en ødelæggelse af 0,5 % af en prioriteret naturtype kan bevirke, at projektet bliver en fravigelsessag.

Briels-dommen (EU-domstolens sag C-521/12) viser, at muligheden for at etablere erstatningsnatur almindeligvis ikke kan tages i betragtning, når det skal afgøres om projektet kan skade området. Erstatningsnatur er en kompenserende foranstaltning, som kan anvendes ved en fravigelse.

Såfremt skade på et Natura 2000-område ikke kan afvises, skal kommunen herefter vurdere, om der er grundlag for fravigelse. Det er kommunen der træffer denne afgørelse. En fravigelse af beskyttelseskravet kan kun ske i tilfælde, hvor særlige betingelser er opfyldt jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 1 og 2.

1. Der skal foreligge bydende nødvendige hensyn til særlige samfundsinteresser, herunder sociale og økonomiske. I forhold til Natura 2000-områder, der indeholder prioriterede naturtyper eller dyre- eller plantearter, som angivet i et af bilagene til bekendtgørelse om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, kan kommunen kun fravige, når der foreligger bydende nødvendige hensyn til menneskers sundhed og den offentlige sikkerhed eller væsentlige gavnlige virkninger på miljøet, eller, efter indhentning af udtalelse fra Europa-Kommissionen, andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser.
2. Der må ikke findes alternative løsninger.
3. Der skal gennemføres kompenserende foranstaltninger, der opvejer skaden, og som sikrer sammenhængen i Natura 2000-netværket.

Inden kommunen træffer afgørelse om fravigelse skal der anmodes om en udtalelse fra Miljøministeriet, jf. bek. § 6, stk. 4.

En anmodning fra kommunen indeholder:

- Udkast til tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 3
- Miljøkonsekvensrapport
- Konsekvensvurdering efter § 4 i bek. nr. 1062 af 21/08/2018
- Redegørelse for, at forudsætninger for fravigelse er opfyldt.
- Oplysninger om, hvilke kompenserende foranstaltninger, der påtænkes gennemført. Disse skal være på plads, inden projektet fysisk etableres, og skaden på Natura 2000-området sker.

Efter kommunen har truffet afgørelse om fravigelse underretter Miljøministeriet EU-Kommissionen om, hvilke kompensationsforanstaltninger, der træffes. Når det er prioriterede naturtyper, skal EU-Kommissionen give en udtalelse.

Bilag IV-arter

Der skal også foretages en screening i ft. forekomst af bilag iv-arter. Der kan som udgangspunkt ikke gives tilladelse til kystbeskyttelse, hvis projektet kan

1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller

2) ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.

Det er underordnet, hvor bilag IV-arter befinder sig, dvs. inden eller uden for et Natura 2000-område. I særlige tilfælde kan der ske fravigelse, se kysthabitatbekendtgørelsens § 8.

Natura 2000-område i Rødvig

3. Grundsten i sagsbehandling

De grundlæggende elementer i sagsbehandlingen, kender du fra din hverdag. Vi har alligevel taget lidt materiale med om partshøring og begrundelse, simpelthen fordi de er så afgørende for, hvordan borgerne oplever os som sagsbehandlere.

En part er typisk afgørelsens adressat, men det kan også være andre. Det afhænger af, om de måtte have en væsentlig, individuel og retlig interesse i sagens og sagens udfald.

Partshøring

Ved at høre parten inden sagen afgøres, sikrer man sig, at afgørelsen ikke baseres på forkerte eller mangelfulde oplysninger. Partshøring skal også forhindre, at kommunen kommer til at lægge vægt på oplysninger, som parten slet ikke vidste kommunen lå inde med.

Partshøring skal altså sikre, at parten får kendskab til og mulighed for at kommentere de faktiske oplysninger og forhold, som kommunen vil lægge til grund for afgørelsen.

Kommunen skal, inden sagen afgøres, høre parten om faktiske forhold,

- a) som har væsentlig betydning for afgørelsen, og
- b) informere om forhold, som er til ugunst for parten, og
- c) informere om oplysninger, som kommunen anvender i den konkrete afgørelse, som parten måske ikke kender til

Desuden skal parten høres, hvis kommunen har modtaget nye oplysninger af betydning for sagens afgørelse, som parten ikke kender til, og som parten må formodes at ville kommentere på, og som ikke er omfattet af forvaltningslovens undtagelser fra partsoffentlighed.

Partshøring reguleres i forvaltningslovens § 19, som også oplister en række tilfælde, som er undtaget fra hovedreglen om, at der er pligt til partshøring.

Nogle gange kan der opstå tvivl om, hvorvidt parten skal høres. I tvivlstilfælde er udgangspunktet altid, at der foretages partshøring.

Hvis svar fra kommunens høringsparter, orienteringsparter, naboer eller andre indeholder oplysninger, der opfylder ovennævnte betingelser for partshøring, skal høringssvaret forelægges parten til udtalelse, inden der træffes afgørelse i sagen. Det er altså ikke nok, at tage denne information med i brevet med afgørelsen. Parten skal først have lejlighed til at forholde sig til informationerne og evt. kommentere på dem, inden afgørelsen kan træffes.

Samme fremgangsmåde bør også følges i de sager, hvor kommunen nok giver en tilladelse, men hvor denne er forbundet med vilkår, der er strammere end standardvilkårene.

Kommunen kan fastsætte en frist for afgivelse af bemærkninger. Tidsfristen bør være rimelig, og hvis parten anmoder om at få fristen forlænget, bør anmodningen normalt imødekommes. Parten bør under alle omstændigheder oplyses om, at kommunen har ret til at træffe afgørelse i sagen uden at afvente partens svar, hvis fristen overskrides.

Parters ret til at give udtalelse

Den, der er part i en sag, kan på ethvert tidspunkt forlange at sagens afgørelse udsættes, indtil parten har afgivet en udtalelse, jf. forvaltningslovens § 21.

Retten til at afgive udtalelse gælder kun for parter. Efter forvaltningsloven har kommunen ikke pligt til at imødekomme andres anmodninger om at afgive udtalelser. Efter omstændighederne vil det dog være bedst stemmende med god forvaltnings-skik at være imødekommende over for fx interesseorganisationers ønsker om at udtale sig, inden kommunen træffer afgørelse i en sag inden for organisationens interesseområde.

Kommunen kan naturligvis, ligesom det er tilfældet ved partshøring, fastsætte en frist for afgivelse af interesseorganisationens udtalelse.

Begrundelse for afgørelse

Ifølge forvaltningslovens kapitel 6 (§§ 22-24) skal en afgørelse, der meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

Afgørelser kan være tilladelser eller afslag i forhold til ansøgninger, men pligten til at begrunde en afgørelse gælder også i forhold til fx afslag på at give aktindsigt eller afvisning af at behandle en sag.

En begrundelse skal indeholde tre elementer:

- a) Henvisning til de relevante retsregler,
- b) En kort redegørelse vedrørende sagens faktum (om fornødent)
- c) Angivelse af de hovedhensyn, som begrunder skønsmæssige afgørelser.

Henvisningen til retsreglerne skal være klar og specifik, så de uden videre kan identificeres af den pågældende. Angiv lovens eller bekendtgørelsens nummer og dato og de relevante bestemmelsers §, stk., litra eller nummer osv.

Det er ikke et krav, at den eller de relevante retsregler citeres, men det er god service at gøre det. Eventuelt kan reglerne vedlægges som bilag til afgørelsen.

Hvis der er flere (nærliggende) fortolkningsmuligheder, er det hensigtsmæssigt at anføre indholdet af den fortolkning, der er lagt til grund for afgørelsen.

Henvisningen til retsreglerne skal sikre at borgeren har mulighed for at tjekke reglerne og derved tjekke om afgørelsen er rigtig.

En kort redegørelse for sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen kan med fordel indgå i begrundelsen.

Oplysninger om de faktiske omstændigheder kan være overflødig, fordi de i forvejen er kendt af parten. Hvis sagen indeholder flere, faktiske elementer, der måske kunne være relevante for afgørelsens udfald, men hvor kun nogle af dem er blevet tillagt vægt, skal det fremgå klart af begrundelsen.

Generelt er det sådan, at jo mere sammensat og kompliceret en sags faktiske omstændigheder er, des større behov vil der være for udtrykkeligt at forklare, hvilke fakta, der er lagt til grund for

afgørelsen. Særligt væsentligt er det at angive det faktiske grundlag for afgørelsen i de tilfælde, hvor der er uenighed om faktum, enten mellem to parter eller mellem en part og kommunen.

Angivelse af de hovedhensyn, som begrunder skønsmæssige afgørelser

Hvis der er tale om en skønsmæssig afgørelse, skal de hovedhensyn, der har været afgørende, angives og konkretiseres.

Hvis der ligger en bestemt praksis til grund for skønsudøvelsen, skal denne beskrives. Nogle kommuner har eksempelvis udarbejdet et administrationsgrundlag inden for kystbeskyttelsesområdet.

Det vil sige, at indhold og grundlag for praksis skal beskrives. Samtidig skal det fremgå, hvorfor eller hvorfor ikke praksis kan fraviges i den konkrete sag.

De vilkår i afgørelsen, som er standardiserede og svarer til den almindelige praksis på området, behøver ingen uddybning. Stilles der derimod individuelt fastsatte vilkår, som typisk er udtryk for en begrænsning af tilladelsen, skal det begrundes i afgørelsen. Fx skal det begrundes, hvis der i en tilladelse indsættes vilkår om, at der skal stilles et beløb til sikkerhed for opfyldelsen af de øvrige vilkår.

En begrundelse skal give ansøgeren en fyldestgørende og forståelig forklaring på afgørelsens indhold.

Begrundelsen skal være korrekt

Begrundelsen skal også være korrekt. Heri ligger to krav:

- De angivelser om faktiske forhold, retsregler m.v. som er indeholdt i begrundelsen, skal i sig selv være rigtige,
- Selve begrundelsen skal være korrekt i den forstand, at den skal give udtryk for de forhold og overvejelser, der reelt har ført til den trufne afgørelse.

Hvis begrundelsen ikke opfylder disse to krav, er den utilstrækkelig.

En begrundelse skal fremtræde som en forklaring på, hvorfor afgørelsen har fået det pågældende indhold.

Inden for områder med mange ensartede sager vil begrundelsernes udformning normalt være tilsvarende ensartede. At man ved udformningen af begrundelser - eller bestemte elementer i begrundelserne - bygger på paradigmer eller ligefrem udarbejder fortrykte standardbegrundelser, er både naturligt og praktisk. Blot må det fastholdes, at kravene til begrundelsens indhold også gælder for standardbegrundelser.

En generel angivelse af hvor udførlige begrundelser skal være for at kunne betegnes som tilstrækkelige, er ikke mulig. Spørgsmålet må vurderes konkret, bl.a. under hensyn til afgørelsens art (herunder hvor indgribende den er), sagens mere

eller mindre komplicerede karakter, samt partens egen udførlighed i forbindelse med sagen.

Der består ikke en almindelig pligt til i begrundelsen at gå ind på samtlige bemærkninger m.v. fra partens side, men i det omfang der er tale om relevante bemærkninger, er der en formodning om, at de skal berøres i begrundelsen.

En god begrundelse er konkret, let forståelig og let læselig, samtidig med at den bevarer den juridiske præcision. Det skal være muligt for ansøgeren, eller dennes advokat, at tjekke om afgørelsen er i overensstemmelse med lovgivningen.

Nordlangeland
Foto: Peter Helles Eriksen

4. Den konkrete sagsbehandling

I dette afsnit giver vi et eksempel på en sagsbehandlingsprocedure.

Kystbeskyttelsessager behandles efter kystbeskyttelseslovens § 3, stk. 1. Det kan fx være ansøgninger om tilladelse til etablering, ændring eller lovliggørelse af skråningsbeskyttelser, diger, høfder, bølgebrydere, sandfodring ol.

[Samtykkeerklæring - hentes her](#)

Kystbeskyttelsesforanstaltninger etableres for at reducere en risiko for erosion eller oversvømmelse.

Generelt for disse foranstaltninger er, at formålet med dem er kystbeskyttelse. De foranstaltninger, som etableres for at reducere risiko for erosion eller oversvømmelse, skal derfor behandles efter kystbeskyttelseslovens § 3.

Bemærk dog, at anlæg som har funktion som kystbeskyttelse, men ikke er anlagt med henblik herpå, skal vurderes ift., om de også skal behandles efter kystbeskyttelseslovens § 3, jf. eksempel med havemur.

Procedure for sager efter kystbeskyttelseslovens § 3

Først giver vi et eksempel på proceduren for behandlingen af kystbeskyttelsessager. Derefter uddyber vi de væsentligste punkter i proceduren.

Formål

At sikre at behandlingen af sager efter kystbeskyttelseslovens § 3 foretages på et ensartet grundlag i overensstemmelse med gældende lovgivning og praksis på området.

Procesplan for ansøgning om kystbeskyttelse i enkeltsager

[Diagram - hentes her](#)

4.1 Fremgangsmåde

4.1.1 Ansøgningen vurderes

Når vi modtager en ansøgning, skal vi først sikre os, at sagen er tilstrækkelig oplyst – altså om vi har modtaget alle de oplysninger, som er nødvendige for at vi kan behandle sagen.

- Hvis det er tilfældet, sender vi en kvittering for modtagelse af ansøgningen. Når der kvitteres for modtagelsen af ansøgningen er det vigtigt at oplyse om den gennemsnitlige sagsbehandlingstid samt det videre forløb. Ansøger skal også informeres om, hvem der er sagsbehandler, og hvordan sagsbehandleren kan kontaktes.
- Hvis sagen ikke er tilstrækkelig oplyst, beder vi ansøger om de supplerende oplysninger, som er nødvendige for at vi kan behandle sagen. Ansøger får en frist til at indsende de manglende oplysninger.
Hvis ansøger ikke har indsendt supplerende oplysninger inden fristens udløb, rykker vi for de manglende oplysninger igen. Og desuden gør vi opmærksom på, at sagen henlægges, hvis de manglende oplysninger ikke er modtaget inden for fristen. Hvis ansøger anmoder om fristudsættelse, kan vi give den, hvis det er nødvendigt. Vi giver så en ny frist.
Har vi ikke modtaget de supplerende oplysninger, når fristen i rykkerskrivelsen udløber, laves der et notat om, at sagen henlægges pga. manglende oplysninger. Sagen kan herefter lukkes.

Hvilke oplysninger kræves for at sagen er tilstrækkeligt oplyst?

Det er den enkelte kommune, som udarbejder et ansøgningsskema om tilladelse til kystbeskyttelse, jf. bek. om krav til ansøgning om tilladelse til udførelse af kystbeskyttelsesforanstaltninger.

Skemaet kan med fordel også indeholde krav til de oplysninger, som skal bruges til den senere VVM-screening (se § 4, stk. 3 i bek. 913/2019).

Overordnet anses en sag, som behandles efter kystbeskyttelseslovens § 3, for fuldt oplyst, når nedenstående oplysninger og dokumenter foreligger:

- Oplysninger om ansøger
- Oplysninger om eventuel repræsentant for ansøger
- Eventuelle samtykkeerklæringer
- Oplysninger om anlæggets placering
- Oplysninger om, hvad der søges beskyttelse mod:
- Erosion eller oversvømmelse
- Beskrivelse af eksisterende forhold
- Beskrivelse af de værdier, som ønskes beskyttet
- Beskrivelse af den ønskede kystbeskyttelsesmetode, herunder målsætning med projektet og levetid.
- Oplysninger til VVM-screening og screening for konsekvensvurdering
- Oplysninger ift. inkluderet lovgivning

Nødvendige bilag:

- Matrikelkort
- Målsatte snitte tegninger
- Redegørelse for anlæggets dimensionering
- Beskrivelse af anlæggets effekt på nabostrækninger.
- En redegørelse for om kystbeskyttelsen reducerer risikoen for erosion/oversvømmelse over tid.
- Bevares den eksisterende adgang til og langs kysten.
- Søkort
- Fotos

Nyttige værktøjer til vurdering af ansøgningen

For at vurdere ansøgningen kan vi benytte en række nyttige værktøjer:

- se kortværktøjer i afsnit 4.1 i Modul 1 og tjeklisten i afsnit 5.2 i denne manual.

For at få et overblik over den lovgivning, som skal inkluderes tjeklisten, kan vi ved hjælp af et kortprogram (fx Danmarks Arealinformation) undersøge, om der er overlap med en evt. udpegning og projektområdet.

Ansøgningen kan også sendes i en intern høring i andre relevante kommunale afdelinger. For at vurdere ansøgningen er det nødvendigt at kende historikken på strækningen samt gøre sig overvejelser omkring kystdynamikken og den foreslåede tekniske løsning.

4.1.2 Ansøgningen sendes i høring og ud til orientering.

Processen for høringer og orienteringer er forskellige for de kommunale fællesprojekter og de øvrige projekter.

Kommunen skal skriftligt høre ejere af naboejendomme om ansøgning om et øvrigt kystbeskyttelsesprojekt. Ansøgningen skal endvidere offentliggøres på myndighedens hjemmeside. Offentliggørelsen skal ske, samtidig med, at ansøgningen sendes i høring.

De berørte naboer vil typisk være sammenfaldende med de nærmeste naboer. Som udgangspunkt er det derfor de naboer, hvis matrikler grænser op til den matrikel hvorpå, eller ud for hvilken, kystbeskyttelsen ønskes etableret.

Hvis et kystbeskyttelsesprojekt vurderes at kunne påvirke flere grundejere, fx. på grund af foranstaltningens størrelse, kan det være relevant at orientere flere end de allernærmeste naboer (eksempelvis vil læsideerosionen af hårde anlæg kunne påvirke væsentligt flere end nærmeste nabo).

Høringsfristen er ikke fastsat i loven ved de øvrige projekter. Men i høringsbrevet skal det altid angives, inden for hvilken frist eventuelle bemærkninger ønskes. Ved fastsættelse af fristen, er det en god idé at tage højde for sagsbehandlingsfristen, som er fastsat efter miljøvurderingsreglerne.

I forhold til kommunale fællesprojekter sender kommunen ansøgningen i høring hos alle, som

kan blive pålagt bidragspligt, ejere af naboejendomme til projektet og interessenter, kystbeskyttelseslovens jf. § 18 a.

Offentliggørelse kan ske udelukkende digitalt.

Fristen for at indsende bemærkninger ved høringen efter for de kommunale fællesprojekter skal være mindst 4 uger fra den dag, hvor høringen er offentliggjort.

Samtidig med høringen efter kystbeskyttelsesloven, kan ansøgningen også med fordel sendes i høring efter VVM- og habitatreglerne.

Hvem er interessenter?

En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,

Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,

Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og

Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Hvem kan orienteres?

Den modtagne ansøgning, og de hertil hørende dokumenter, kan sendes til orientering til følgende interesseorganisationer:

Danmarks Naturfredningsforening
Dansk Ornitologisk Forening
Friluftsrådet
Fritidshusejernes Landsforening
Ejendomsforeningen Danmark
Geodatastyrelsen

Geodatastyrelsen orienteres, efter eget ønske, altid sammen med organisationerne.

I forbindelse med at ansøgningen sendes til orientering, skal det altid angives inden for hvilken frist, vi ønsker at modtage eventuelle bemærkninger. Denne frist følger altid fristen for høring. Naboer skal have meddelelse om ansøgninger til etablering af kystbeskyttelse, jf. kystbeskyttelseslovens § 5. Det skyldes, at et kystbeskyttelses anlæg kan have direkte indflydelse på naboens ejendom.

4.1.3 Gennemgang af indkomne høringssvar

Når fristen for indsendelse af høringssvar er udløbet, gennemgås de modtagne høringssvar, indsigelser og bemærkninger.

I forbindelse med gennemgangen af høringssvarene vurderes det bl.a., om der er behov for at foretage partshøring.

Derudover er det selvfølgelig væsentligt at vurdere, hvordan de indkomne bemærkninger og indsigelser influerer på afgørelse af sagen.

Eventuel partshøring

Hvis der indkommer bemærkninger/indsigelser, der kræver partshøring, sendes disse, sammen med orientering om fristens udløb, til ansøger med oplysning om muligheden for at kommentere på de indkomne bemærkninger/indsigelser.

Sagsbehandleren fastsætter en frist, der er rimelig i forhold til omfanget. Det skal klart fremgå af partshøringen, at hvis der ikke er svaret inden for den anførte frist, vil det være ensbetydende med, at der ingen bemærkninger er indsendt.

Hvis ansøgeren anmoder om en udsættelse af fristen, kan sagsbehandleren give den, hvis det

vurderes nødvendigt. I så fald fastsætter sagsbehandleren en ny frist.

Er der tale om omfattende materiale kan sagsbehandleren med fordel udpege de bemærkninger og indsigelser, som kommunen særligt er interesseret i bemærkninger til.

Hvis ansøger kommer med bemærkninger til det materiale, som er sendt i partshøring, kan disse eventuelt efterfølgende sendes, med en anmodning om eventuelle yderligere bemærkninger, til den eller de, som er kommet med indsigelsen/bemærkningen. En sådan ekstra høring kan navnlig være relevant i tilfælde, hvor ansøger stiller grundlæggende spørgsmålstejn ved de modtagne bemærkninger/indsigelser eller modbeviser påstande heri.

Ansøgers eventuelle bemærkninger tages naturligvis med i sagsbehandlerens overvejelser omkring sagens udfald.

4.1.4 VVM-screening

Når der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport

Nu foretager sagsbehandleren en VVM-screening i henhold til miljøvurderingsloven ud fra de indsend-

te bilag, modtagne oplysninger og de indkomne bemærkninger.

En afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport jf. miljøvurderingslovens § 21, kan med fordel indarbejdes i den endelige afgørelse af sagen. Afgørelsen om, at der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport offentliggøres på kommunens hjemmeside samtidig med, at ansøger får tilladelsen.

Hvis der ikke kan gives tilladelse til det ansøgte, træffes der ikke afgørelse om VVM-pligt, ligesom der ikke skal ske offentliggørelse.

Når der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport

For projekter, der er omfattet af en miljøvurdering, skal der, inden bygherren udarbejder en miljøkonsekvensrapport, foretages en scoping, som omfatter en høring af berørte myndigheder. VVM-myndigheden vurderer, hvem der er berørt myndighed. Høringen er minimum 14 dage. Relevante oplysninger i scopingens fremgår af § 35, stk. 2 lbk. nr. 973 af 25. juni 2020.

Foto: Arkiv

Scoping'en anvendes af myndigheden til at udarbejde en udtalelse, der beskriver, hvor omfattende og hvor detaljerede oplysninger i miljøkonsekvensrapporten skal være.

Når bygherren har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport sendes denne i høring hos de berørte myndigheder og offentligheden. Miljøkonsekvensrapporten er grundlaget for den tilladelse, som meddeles efter kystbeskyttelseslovens § 3. Tilladelsen efter kystbeskyttelsesloven erstatter en VVM-tilladelse.

For en mere detaljeret beskrivelse af processen se til miljøvurderingsloven ([lbk. nr. 973 af 25. juni 2020](#)) og miljøvurderingsbekendtgørelsen ([bek. nr. 913 af 30. august 2019](#)). Se også skema side 8 og Lovgivningslinks side 24.

4.1.5 Screening for konsekvensvurdering

Samtidig med VVM-screeningen skal sagsbehandleren vurdere, om projektet vil påvirke et Natura2000 område eller bilag IV arter (fx markfirben) og om projektet derfor udløser en konsekvensvurdering, jf. bekendtgørelse nr. 654 af 19/05/2020 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår anlæg og udvidelse af havne og kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet.

Vurderer sagsbehandleren, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering, indarbejdes denne afgørelse jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1 i den endelige afgørelse af sagen.

Vurderer sagsbehandleren derimod, at der skal udarbejdes en konsekvensvurdering, skal sagsbehandleren, orientere ansøgeren om, at vurderingen skal udarbejdes, inden sagsbehandlingen i øvrigt kan fortsættes. Det er ansøger, der er ansvarlig for udarbejdelse af konsekvensvurderingen jf. bek. § 4, stk. 2.

Afgørelsen om der skal foretages en konsekvensvurdering, er en selvstændig forvaltningsretlig afgørelse, og det betyder, at der består en selvstændig begrundelsespligt. I afgørelsens begrundelsesafsnit, eller i den selvstændige orientering om, at der skal foretages en konsekvensvurdering, skal der derfor gives en forklaring på, hvorfor der skal, eller ikke skal laves en konsekvensvurdering. Begrundelsen herfor skal leve op til de generelle krav til forvaltningsretlige afgørelser.

I forbindelse med en konsekvensvurdering skal projektet bl.a. vurderes med hensyn til den mulige påvirkning af områdets naturtyper og levesteder samt de arter, området er udpeget for at bevare. Konsekvensvurderingen sendes i høring i minimum 4 uger til de berørte offentlige myndigheder og evt. landsdækkende foreninger og organisationer. Hvis det vurderes at være nødvendig for den konkrete sag, kan vurderingen også sendes i offentlig høring. Hvis konsekvensvurderingen ikke kan afvise, at projektet kan gennemføres uden at skade det internationale naturbeskyttelsesområde eller tilstedeværende bilag IV arter, så kan der ikke gives tilladelse til det ansøgte, medmindre betingelser for fravigelse er opfyldt.

4.1.6 Afvejning af hensyn i kystbeskyttelseslovens § 1

I forbindelse med, at sagsbehandleren træffer sin afgørelse om kystbeskyttelse, skal de hensyn, som kystbeskyttelseslovens § 1 opstiller, afvejes. Helt grundlæggende skal der dog være et behov for kystbeskyttelse, og en risiko for oversvømmelse eller erosion, som reduceres. Følgende fremgår af kystbeskyttelseslovens formålsbestemmelse:

Formålet med kystbeskyttelse er at beskytte mennesker og ejendom ved at reducere risikoen for oversvømmelser eller kystnedbrydning fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet. Dette formål varetages ved en afvejning af følgende hensyn:

- 1) Behovet for kystbeskyttelse.
- 2) Økonomiske hensyn ved projekter omfattet af kapitel 1 a.
- 3) Kystbeskyttelsesforanstaltningens tekniske og natur- og miljømæssige kvalitet.
- 4) Rekreativ udnyttelse af kysten.
- 5) Sikring af den eksisterende adgang til og langs kysten.
- 6) Andre forhold

Kystbeskyttelseslovens § 1 angiver ikke, hvilke af hensynene, der er vigtigst. De enkelte hensyn skal derfor indgå i afgørelsen på lige fod, alt efter deres relevans i den konkrete sag. Det gælder også for den inkluderende lovgivning.

Sagsbehandleren skal altid foretage en saglig og konkret afvejning af forholdene i det enkelte tilfælde. I sager om kystbeskyttelse er det imidlertid væsentligt også at opbygge en generel praksis.

4.1.7 Afgørelse i sagen

Sagen kan afgøres, når hensynene i § 1 er blevet afvejet, og høringssvarene er blevet gennemgået, vurderet og der er foretaget nødvendig partshøring.

En sag kan dog også afgøres tidligere i processen.

- Hvis kommunen ikke modtager de nødvendige oplysninger, henlægges sagen.
- Hvis kommunen fra start (dvs. når sagen er oplyst) vurderer, at der ikke kan gives tilladelse, fx fordi der ikke er en risiko for erosion eller oversvømmelse, eller af tekniske årsager, afgøres sagen uden, at sagen først sendes i høring.

I forbindelse med sagens afgørelse er det særligt vigtigt, at afgørelsen begrundes, jf. forvaltningslovens regler.

Det er videre vigtigt, at der gives en klar beskrivelse af, hvad der gives afslag på / tilladelse til.

Endelig skal afgørelsen være ledsaget af en klagevejledning, jf. forvaltningslovens regler. Klagevejledning skal tilpasses i forhold til, om der i samme dokument træffes afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, miljøvurderingsloven og kysthabitatbekendtgørelsen.

Når afgørelsen er sendt til ansøger, sendes der en kopi heraf til hørings- og orienteringsparterne samt de personer, myndigheder og foreninger, som i øvrigt er blevet hørt og orienteret om ansøgningen.

Tilladelse: Hvis der kan gives tilladelse til det ansøgte projekt, udarbejder vi en endelig afgørelse med lovgrundlag, vilkår, begrundelse, projektbeskrivelse, sagsgennemgang og klagevejledning, som sendes til ansøger. Samtidig sendes en kopi af afgørelsen til de personer, myndigheder og foreninger, der tidligere er hørt i sagen. I forbindelse

med, at der gives tilladelse til et projekt, stilles der en række standardvilkår. Vilkårene skal generelt være klare og præcise. Der kan også stilles særlige vilkår, hvis det skønnes nødvendigt i den aktuelle sag. Særlige vilkår skal altid begrundes og ansøger skal være gjort bekendt med dem. Der kan eksempelvis være tale om at der skal tages hensyn til fugles yngletid.

Kommunen kan overveje om de kræver færdigmelding og tinglysning af anlægget.

Når der er givet tilladelse til kystbeskyttelse, skal man være opmærksom på, at miljøvurderingsloven sætter en frist for, at en screeningsafgørelse skal være udnyttet, inden 3 år efter den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Afslag: Hvis der ikke kan gives tilladelse til det ansøgte projekt, vurderer sagsbehandleren, om der er behov for at foretage partshøring, eller om der i det konkrete tilfælde bør sendes en agterskrivelse (varsel om afslag) til ansøger. Agterskrivelsen skal indeholde lovgrundlag, vurdering og sagsgennemgang. Ansøger har så mulighed for at komme med bemærkninger inden for en angiven frist. Hvis der anmodes om fristudsættelse kan det gives, hvis sagsbehandleren vurderer, at det er nødvendigt. Der gives i så fald en ny frist.

Kommer ansøgeren med bemærkninger til det varslede afslag, skal disse naturligvis tages op til overvejelse. Ændrer sagsbehandleren herefter afgørelsen, udstedes der en tilladelse.

I modsat fald sendes det endelige afslag, med lovgrundlag, begrundelse, projektbeskrivelse, sagsgennemgang og klagevejledning sendes til ansøger. Samtidig sendes en kopi af afslaget til de personer, myndigheder og foreninger, der tidligere er hørt i sagen.

5. Værktøjer

5.1 Ansøgningsskema

Ansøgninger om kystbeskyttelse skal ske efter kommunens ansøgning. Det betyder, at den enkelte kommune udarbejder en skabelon til et ansøgningsskema, jf. bek. nr. 515 af 23. april 2020.

5.2 Tjekliste i forhold til kystbeskyttelse

Kystbeskyttelsessager - Skema til vurdering af sager, herunder afvejning af hensyn

Al tekst med kursiv i skemaerne er vejledende spørgsmål o.l. ift. at få de rigtige oplysninger frem, så sagen bliver fuldt belyst. Skema udfyldes så vidt muligt af sagsbehandler, medmindre andet er nævnt. For værktøjer se afsnit 4.1 i modul 1 "Oversigt over værktøjer"

[Hent tjeklisten i word - hentes her](#)

1	Notat
1.1 Sagsnummer	
1.2 Sagstype	Kommunalt fællesprojekt, øvrigt projekt
1.3 Oversvømmelse / Erosion	Oversvømmelse/Erosion?
1.4 Beliggenhed af projektet Værktøj: Miljøportalen el. forskellige kortprogrammer	Kommune, Adresse, Matrikel nr. Er ansøger ejer af den pågældende matrikel?
1.5 Projektbeskrivelse	Etablering eller udvidelse Formål/målsætning Metode/dimensioneringsgrundlag Levetid Påvirkning af nabostrækninger
1.6 Tidligere sager på ejendom	Søg på ejerlav, matrikel nr., adresse e.l., kontakt evt. Kystdirektoratet
1.7 Samtykkeerklæring/Godkendte vedtægter	
1.8 Er alle nødvendige bilag indsendt?	

2. Eksisterende forhold

2	Notat
2.1 Eksisterende forhold Værktøj: Forskellige kortprogrammer, Kystatlas , Havvand på land	Anden kystbeskyttelse på strækningen og/eller i området. Tidligere sager hjælper med at afklare, om der er lovlig kystbeskyttelse på strækningen. Bemærk, at anlæg, der vises i Kystatlas ikke nødvendigvis er lovlige. Registreringen startede i 1999 i forbindelse med projektet. Dengang var der alene tale om en registrering, men ikke en stillingtagen til, hvorvidt der var en tilladelse.

3. Anden lovgivning

3	Notat
3.1 Miljøvurdering (selvstændig afgørelse)	-
3.2 Lov om maritim fysisk planlægning	Havplan (Søfartsstyrelsen) Statslige og kommunale myndigheder er forpligtede til at sikre, at tilladelser mv. til arealanvendelser på havet og vedtagne planer ikke strider imod havplanen, jf. havplanlovens § 14. Om der kan meddeles tilladelse til eller vedtages planer for en bestemt aktivitet inden for et område, der i overensstemmelse med havplanen afhænger fortsat af den relevante sektorlovgivning (kilde: Havplanredegørelse). Havplanen er i høring fra den 31. marts 2021 og 6 måneder frem.
3.3 Øvrig anden lovgivning (ikke udtømmende)	Risikostyringsplaner (Kystdirektoratet), vandområdeplaner (Miljøstyrelsen), havstrategi (Miljøstyrelsen), kommuneplaner (kommunen)
3.4 Natura 2000 område (selvstændig afgørelse) Kan evt. medføre konsekvensvurdering. Afklares for det meste i høringen. Værktøj: Natura 2000 eller Miljøportalen	Ligger projektet i/opad eller udenfor et Natura 2000 område? Er der redegjort for, hvordan projektet påvirker udpegningsgrundlaget? Bemærk at fuglebeskyttelsesdirektivet fastlægger en generel beskyttelse af alle vilde fugle og deres levesteder i og udenfor Natura 2000-området. I vurderingen skal det derfor angives, om der kan ske påvirkning af fuglebestandene i og uden for det pågældende Natura 2000-område, herunder påvirkning af levesteder.
3.5 Bilag IV-arter Kan evt. medføre konsekvensvurdering. Afklares for det meste i høringen. Værktøj: Natura 2000	Hvis der er Bilag IV arter, er der så redegjort for hvordan de påvirkes?
Inkluderet lovgivning	
3.6 Naturbeskyttelsesloven - bygge- og beskyttelseslinjer - strandbeskyttelseslinje - klitfredningslinje - sø- og åbeskyttelseslinje - fortidsmindebeskyttelseslinje - kirkebyggelinje - § 3-natur Værktøj: forskellige kortprogrammer	
3.7 Fredninger Værktøj: Miljøportalen eller SagsGIS	
3.8 Vandløbsloven	
3.9 Lov om jagt og vildtforvaltning	
3.10 Skovloven, - Terrænændring mm. på fredskovspligtigt areal - Bevaring af egekrat - Bevaring af ydre skovbryn på fredskovspligtigt areal - Beskyttet natur i fredskov	

4. Vurdering af hensyn jf. kystbeskyttelseslovens § 1, stk. 1

Der er et skema for hvert hensyn i kystbeskyttelsesloven. Hensynene er ikke oplyst i en prioriteret rækkefølge. Før hvert skema står formålet med skemaet beskrevet – hvad der skal belyses ud fra det enkelte skema, samt evt. efterfulgt af en kort vejledning til vægtning. Alle skemaer udfyldes på baggrund af oplysninger i ansøgningen.

Når kolonnerne "Vægtning" og "For/imod projektet" er udfyldt ift. afvejning af hensyn, har man argumenterne til at begrunde afgørelsen. De hensyn, der prioriteres højt, danner grundlag for afgørelsen. De hensyn der vægtes lavt, er dem, der ikke er væsentlige i den konkrete sag. De hensyn som vægtes moderat, er de hensyn som ikke er uvæsentlige, men på den anden side ikke tilstrækkelige til i sig selv at begrunde en afgørelse.

4.1 Behov for kystbeskyttelse

Formål: Er der kystbeskyttelsesbehov? Og er der en risiko for skade på det, som ønskes beskyttet?

Der kan foretages kystbeskyttelse af fast ejendom i bred forstand. Der kan eksempelvis gives tilladelse til kystbeskyttelse af beboelse, skure, terrasser og infrastruktur, men også arealer (landbrugsjord, parker, haver, endnu ubebyggede grunde). Behovet er som udgangspunkt et samspil mellem fare og værdier. Hvis der er fare, men ingen værdier eller store værdier, men ingen fare, er det intet eller et lille behov. Hvor ingen af de øvrige hensyn taler imod en tilladelse til etablering af kystbeskyttelse, kan der dog i særlige tilfælde gives tilladelse, selvom der kun er et meget lille eller intet behov. Kystbeskyttelse kan med både teknisk og økonomisk fordel udføres som en samlet løsning for flere ejendomme.

Vurdering af hensyn jf. kystbeskyttelseslovens § 1, stk. 1

4.1	Fakta	Uddybende bemærkninger og argumenter	Vægtning		For/imod projektet	
			høj	moderat	lav	for imod
4.1.1	Hvad ønskes beskyttet?	Hvad ønskes beskyttet (beboelse, landbrugsjord, ubebygget areal, have, park, infrastruktur, risikovirkomhed) Skal et ældre anlæg udskiftes? Beskrivelse af de naturområder der evt. opnår beskyttelse.				
4.1.2	Beskrivelse af faren for erosion/ oversvømmelse /oversvømmelse Hvad er den konkrete fare nu og fremadrettet? Hvad er historikken for erosion/ oversvømmelse på strækningen? Værktøj: Kystatlas og højvandsstatistik til oversvømmelse, Kystplanlægger til erosionsrateberegning, klimatilpasning.dk	Erosion: x m til kant, erosionsrate x m pr år. Oversvømmelse: Højden af terrænet ift. fx en 50 års hændelse (anbefales kun) Hvad er risikoen i dag? Tidligere hændelser?				
4.1.3	Behov for beskyttelse på nabostrækningerne Er der kystbeskyttelsesbehov på nabostrækningerne? Er disse tænkt med?	Er nabostrækning også i oversvømmelses-/erosionsfare og bør tænkes med i løsningen?				
4.1.4	Opsamling: Er der behov for kystbeskyttelse?					

4.2 Kystbeskyttelsesforanstaltningens tekniske og natur- og miljømæssige kvalitet

Formål: Reducerer kystbeskyttelsen risikoen for erosion/oversvømmelse. Anlægget skal have dokumenteret effekt i forhold til de udfordringer, der er med oversvømmelse og/eller erosion. Nabostrækninger må som udgangspunkt ikke påvirkes negativt.

Der er metodefrihed i de tilfælde, hvor der er flere muligheder, der alle vurderes at være lige gode til at løse en konkret udfordring. Når der foretages afværgeforanstaltninger, er der også mulighed for at sidestille flere tekniske foranstaltninger. Der skal fortsat lægges vægt på, om en kystbeskyttelsesforanstaltning har en negativ påvirkning på nabostrækninger. Ved vurderingen af om to løsninger er teknisk ligeværdige, skal der tages hensyn til

anlæggenes levetid og udvikling på strækningen. Der vil kunne være situationer, hvor to løsninger på anlægstidspunktet er ligeværdige, men på længere sigt kan have forskellige virkninger. Hvor én løsning på længere sigt vil give øget risiko, mens en anden vil mindske risikoen på sigt. Der er således krav om, at der skal vælges en løsning, der kan reducere risikoen i hele projektets levetid. Ellers vil der ikke være tale om en løsning, der teknisk set løser problemet. Afværgeforanstaltninger kan undtages, når projektet består i at "at lukke et hul", hvor der er i forvejen på strækningen er intensiv og lovlig hård kystbeskyttelse. Undtagelse kan også ske, hvis det er i forlængelse af intensiv hård kystbeskyttelse. Hensynet rummer også kystbeskyttelsesforanstaltningens naturmæssige kvalitet, hvilket omfatter de hensyn til kystlandskabets bevarelse og genopretning samt naturens frie udfoldelse.

4.2	Fakta	Uddybende bemærkninger og argumenter	Vægtning			For/imod projektet	
			høj	moderat	lav	for	imod
4.2.1	Kystbeskyttelsens tekniske kvalitet Er der redegjort for, at risikoen reduceres? Hvilken hændelse beskytter anlægget imod? Hvad er anlæggets levetid - bruges til vurdering af, hvordan kyststrækningen i sin helhed og nabostrækninger påvirkes. Er der flere metoder med samme effekt? Er der en dimensions- og materialemæssig sammenhæng med eventuelle anlæg på naboejendomme (teknisk helhed)? Er der eksisterende lovlig hård kystbeskyttelse? Er der ubebyggede arealer på nabostrækninger? Hvordan påvirkes adgangsforhold langs stranden? Vil der være konflikt med erstatninger fra Stormrådet?						

4.2 Kystbeskyttelsesforanstaltningens tekniske og natur- og miljømæssige kvalitet (fortsat)

4.2.2	Kystbeskyttelsens forventede påvirkning på nabostrækninger og bagland	Påvirker projektet nabostrækninger (Natura 2000-områder, § 3 områder, beboelse, landbrugsjord mm.) Skal der indhentes samtykke fra naboer? Ved hård kystbeskyttelse: er der behov for at en skråningsbeskyttelse tildækkes, og at der derudover foretages kompenserende fodring, eller udelukkende kompenserende fodring? Ændrer foranstaltningen på områdets miljøtilstand? (Hindrer fx saltvandspåvirkning af strandeng)					
4.2.3	Kystbeskyttelsens miljømæssige kvalitet	Bygges foranstaltningen op af naturligt, uforenet og tilsvarende (fx kornstørrelse ved sandfodring) materiale?					
4.2.4	Oprydning	Er eller bør oprydning indgå som en del af foranstaltning? Beskrivelse af eventuel oprydning.					
4.2.5	Beskrivelse af kystlandskabet Værktøj: Kortprogram	Bebygget/uberørt kyststrækning? Hård/naturlig kystbeskyttelse i området / på nabostrækninger? Udpegninger: Værdifuldt kystlandskab, Geosite					
4.2.6	Projektets visuelle og fysiske påvirkning af landskabet	Passer foranstaltningen ind i det eksisterende kystlandskab? Genopretter foranstaltningen et naturligt kystlandskab? Hårde/unaturlige konstruktioner? Vurdering af sten vs. sand og spuns vs. grønt dige					
4.2.7	Genopretning af landskab	Inkluderer projektet oprydning eller genopretning af tidligere/naturligt kystlandskab?					
4.2.8	Mulighed for fri dynamik	Bliver naturens mulighed for fortsat fri dynamik tilgodeset?					
4.2.9	Bevaring af naturområder Se pkt. 3.2, 3.3 & 3.4	Bevares eventuelle bevaringsværdige naturområder?					

4.3 Den rekreative udnyttelse af kysten

Formål: Rekreativ udnyttelse skal opretholdes eller gerne forbedres.

4.3		Fakta	Uddybende bemærkninger og argumenter	Vægtning		For/imod projektet		
				høj	moderat	lav	for	imod
4.3.1	Den nuværende rekreative udnyttelse af kysten	Forværres, bevares eller forbedres den nuværende rekreative udnyttelse af kysten?						
4.3.2	Den potentielle rekreative udnyttelse af kysten	Er der mulighed for forbedring af rekreative udnyttelse, der ikke er tænkt med?						

4.4 Sikring af eksisterende adgang til og langs kysten

Formål: Adgang skal opretholdes eller gerne forbedres.

4.4		Fakta	Uddybende bemærkninger og argumenter	Vægtning		For/imod projektet		
				høj	moderat	lav	for	imod
4.4.1	Eksisterende passage-muligheder	Er der passagemulighed til/fra og langs kysten? Anvendes stranden, fx som vandrerute						
4.4.2	Fremtidige passage-muligheder	Vil foranstaltningen hindre, bevare eller fremme passagemulighed til/fra og langs stranden på kort og/eller lang sigt? Er der behov for kompenserende foranstaltninger?						

4.5 Andre forhold

Formål: Skal sikre sammenspil med andre forhold i området, både lokale, kommunale og nationale.

4.5		Fakta	Uddybende bemærkninger og argumenter	Vægtning		For/imod projektet		
				høj	moderat	lav	for	imod
4.5.1	Kommuneplan, klimatilpasningsplan, risikostyringsplan Værktøj: Kommunernes hjemmesider	Stemmer ansøgning overens med eventuelle forhold og retningslinjer beskrevet i kommuneplaner, klimatilpasningsplaner eller risikostyringsplaner?						
4.5.2	Tilpasning til klimaændringer	Er der taget højde for fremtidige forhold?						
4.5.3	Andet Se afsnit 3							

5.3 Lovgivningslinks

Lovgivningslinks

I listen fremgår udtræk af lovgivninger, som anvendes i forbindelse med kystbeskyttelsessager.

Listen er ikke udtømmende, og der vil komme ændringer i forbindelse med lovændringen om én indgang. Listen er trukket den 10. september 2020.

LOVE og BEKENDTGØRELSE	Link
Lov om kystbeskyttelse	
Bekendtgørelse nr. 705 af 29/05/2020 af lov om kystbeskyttelse (gældende)	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2020/705
Lov nr. 720 af 08/06/2018 om ændring af lov om kystbeskyttelse, lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), lov om naturbeskyttelse, lov om jagt og vildtforvaltning og forskellige andre love	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2018/720
Lov nr. 646 af 19/05/2020 om ændring af lov om kystbeskyttelse m.v., lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) og lov om planlægning	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2020/646
Bekendtgørelse nr. 515 af 23/04/2020 om krav til ansøgning om tilladelse til udførelse af kystbeskyttelsesforanstaltninger	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2020/515
Lov nr. 46 af 23/01/2018 om ændring af lov om kystbeskyttelse (ændring af formålet med kystbeskyttelse og mulighed for forsøgsprojekter) (gældende)	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2018/46
Lov nr. 1732 af 27/12/2016 om ændring af lov om kystbeskyttelse (Forenkling af kommunernes sagsbehandling mv.)	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2016/1732
Lov nr. 311 af 19/04/2006 om ændring af lov om kystbeskyttelse (formålsbestemmelse, præcisering af lovbestemmelser, forenkling af klageadgang, berigtigelse af ulovlige forhold)	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2006/311
Lov nr. 108 af 05/03/1988 om kystbeskyttelse	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/1988/108
Lov 1988 forarbejder	Se side 30
Tilknyttet lovgivning	
Bekendtgørelse nr. 516 af 23/04/2020 om bypass, nyttiggørelse og klappning af optaget havbunds materiale	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2020/516
Bekendtgørelse nr. 973 af 25/06/2020 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2020/973
Bekendtgørelse nr. 913 af 30/08/2019 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2019/913
Bekendtgørelse nr. 1067 af 21/08/2018 om beskyttede naturtyper	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2018/1067 Undtagelse fra naturbeskyttelseslovens § 3 ved beskyttelse af flere ejendomme, når ejendom ligger i sommerhusområde/byzone siden 1. juli 1992
Bekendtgørelse nr. 654 af 19/05/2020 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2020/654
Bekendtgørelse nr. 1595 af 06/12/2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2018/1595

Bekendtgørelse nr. 1066 af 21/08/2018 om bygge- og beskyttelseslinjer	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2018/1066
Bekendtgørelse nr. 1061 af 21/08/2018 om klitfredning	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2018/1061
Bekendtgørelse nr. 893 af 21/06/2016 om procedurer for afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade på beskyttede arter eller internationale naturbeskyttelsesområder for så vidt angår anlæg af kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2016/893
Bekendtgørelse nr. 1157 af 01/07/2020 af lov om planlægning	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2020/1157
Forarbejder til lov nr. 63: L86 Forslag til lov om ændring af lov om planlægning (forebyggelse af skader ved oversvømmelse eller erosion og mulighed for at etablere kystbeskyttelsesanlæg uden tilvejebringelse af en lokalplan)	http://www.ft.dk/ripdf/samling/20171/lovforslag/l86/20171_l86_som_fremsat.pdf
Inkluderet lovgivning	
Bekendtgørelse nr. 240 af 13/03/2019 af lov om naturbeskyttelse	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2019/240 Bygge- og beskyttelseslinjer Beskyttede naturtyper Fredning
Bekendtgørelser om vildtreservater	Et vildtreservat har sin egen bekendtgørelse. Denne kan findes på www.retsinformation.dk
Bekendtgørelse nr. 1217 af 25/11/2019 af lov om vandløb	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2019/1217
Bekendtgørelse nr. 315 af 28/03/2019 af lov om skove	https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2019/315 Terrænændringer mv, ophævelse af fredskovspligt, bevaringsværdigt egekrat, ydre skovbryn af løvtræer og buske på fredskovspligtige arealer bevares, beskyttet natur

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Den almindelige lov om diger til beskyttelse mod oversvømmelse fra havet er fra 1874, og den er kun undergået få ændringer (lov nr. 53 af 10. april 1874, som ændret ved lov nr. 175 af 30. april 1969 og lov nr. 63 af 31. januar 1973). Den almindelige lov om kystsikringsanlæg er fra 1922 og bygger helt på reglerne i digeloven (lov nr. 235 af 12. juni 1922). Det er derfor naturligt ved en lovrevision i muligt omfang at behandle diger og kystsikringsanlæg under ét.

Som digelovens titel siger, tjener diger til at imødegå oversvømmelse af områder ved havet i tilfælde af højvande, herunder i tilfælde af egentlig stormflod. Kystsikringsanlæg tjener, som loven siger, »mod angreb fra havet«, og er altså værn mod havets nedbrydende indvirkning på klitter, klinter og strandbredderne i almindelighed. På mange kyststrækninger kan der være behov for begge typer foranstaltninger. Også af den grund er det naturligt at behandle dem i samme lov.

Begge love bygger på det grundlæggende princip, at det er ejerne af de ejendomme, der opnår beskyttelse ved et anlæg, der skal tage initiativet til at bringe det til eksistens og afholde udgifterne ved dets etablering, drift og vedligeholdelse.

Da et dige eller kystsikringsanlæg almindeligvis mest hensigtsmæssigt udføres på en kyststrækning, der dækker flere ejendomme, er det et hovedpunkt i digeloven og kystsikringsloven, hvorledes der skal gås frem, hvis en ejer ønsker, at der skal udføres et anlæg, der dækker flere ejendomme, og at alle disse skal bidrage til anlæggets etablering, vedligeholdelse og drift.

Loven henviser i så fald den pågældende ejer til at forelægge sagen for en landvæsenskommission.

Siden digeloven og kystsikringsloven blev gennemført, er der langs landets kyster bygget fritidshuse i et stort antal, og den rekreative udnyttelse af landets strande er intensiveret i et betydeligt omfang.

Medens en jævn kysttilbagerykning tidligere ikke behøvede at have større konsekvenser, fordi

det bagvedliggende land var ubebygget, er situationen nu ofte den, at bebyggelsen »spærrer« for en naturlig kysttilbagerykning. På samme måde vil en bebyggelse kunne hindre en tilbagerykning af klitter gennem en kontrolleret sandflugt. Herved vil de egentlige strandbredder hyppigere være udsat for at kunne formindskes og nogle steder næsten forsvinde.

På denne baggrund forskydes behovet for afværgeforanstaltninger fra kun at tjene til direkte beskyttelse af enkelte ejendomme til også at omfatte en egentlig kystpleje, hvorved forstås foranstaltninger, der tjener til at bevare kystlandskabet – strandbredden – nogenlunde intakt. En sådan kystpleje har imidlertid også en direkte beskyttende virkning for baglandet.

Den bebyggelse af kystnære områder, som er sket i de senere årtier med fritidshuse og feriehoteller, der atter danner grundlaget for en omfattende turisme med deraf afledede indtægter, afgiver også en helt anden økonomisk baggrund for initiativer til strandes og kystlandskabers bevarelse end den økonomiske verden, som digelov og kystsikringslov kunne have for øje.

Set i dette perspektiv kan det være tilfældigt, hvornår og hvorledes et initiativ til kystbeskyttelses- og kystplejeforanstaltninger med udgangspunkt i den på området generelt gældende lovgivning tages, da lovenes principielle udgangspunkt som sagt er, at initiativet påhviler den enkelte ejendoms ejer.

Det står naturligvis en offentlig myndighed frit for at gennemføre foranstaltninger, hvis den offentlige kasse afholder udgifterne derved. (Spørgsmålet om opnåelse af ret til at råde over de nødvendige arealer vil som regel i praksis kunne løses). Derimod vil ifølge loven f.eks. en kommune kun kunne få kystgrundejere til tvangsmæssigt at bidrage til et beskyttelsesanlæg, hvis kommunen selv er kystgrundejer. Selvom en kommune vel nok kan rejse en sag for landvæsenskommissionen og få dennes afgørelse, hvis ingen protesterer, vil lovenes udformning under alle omstændigheder være

et forhold, der ikke tilskynder, men snarere afholder den kommunalbestyrelse fra at tage et initiativ.

En omstændighed, der i væsentlig grad afholder den eller de enkelte grundejere fra at rette henvendelse til en landvæsenskommission for at få en organiseret behandling af spørgsmålet om udførelse af beskyttelsesforanstaltninger på en kyststrækning, er, at den eller de pågældende da må stå som rekvirent for landvæsenskommissionssagen. Rekvirenten må dels stille sikkerhed for sagens omkostninger, dels risikere endeligt at udrede disse. Omkostningerne ved en sag kan være af ikke ubetydelig størrelse. En tilfredsstillende, indledende sagsbehandling vil ofte forudsette forundersøgelser og sagkyndig bistand i øvrigt. Kommissionsbehandlingen er i øvrigt i sig selv en ret omkostningskrævende behandlingsform for administrative sager.

Disse betragtninger kan sammenfattes således:

For det første: Adgangen til at tage et initiativ til at bringe beskyttelsesforanstaltninger til eksistens med muligheden for at få andre pålagt bidragspligt bør ikke være begrænset til kystgrundejere. Et initiativ bør også kunne tages af offentlige myndigheder som sådanne, og loven bør tilkendegive det naturlige for en kommunalbestyrelse eller et amtsråd i at følge udviklingen på dette område og i givet fald tage et initiativ.

For det andet: En mere traditionel, administrativ sagsbehandling end kommissionsformen vil kunne fjerne den hindring for en sags rejsning, som kravet om sikkerhedsstillelse for sagsomkostninger ved en landvæsenskommissionsbehandling frembyder, og vil kunne nedbringe omkostningerne for den enkelte sag, i hvert fald i dennes indledende fase, hvis en sagkyndig medvirken kan inddrages efter generelt fastsatte regler.

Med udgangspunkt heri er det naturligt generelt at overveje, om det nu eksisterende administrative system på en mere smidig måde end den gældende digelovs ordning kan løse de opgaver, som loven henlægger til landvæsensretterne. Erindres må, at lovens system er fastlagt for mere end 100 år siden.

De væsentligste af disse opgaver er følgende:

- a) En bedømmelse af, hvorvidt der består en risiko for oversvømmelse eller kystnedbrydning på stedet, og en vurdering af risikoens størrelse.
- b) En stillingtagen til de foranstaltninger, der i givet fald bør udføres for at imødegå de uønskede virkninger fra naboskabet med havet, og en vurdering af størrelsen af de dermed forbundne omkostninger.

- c) En stillingtagen til det rimelige i at ofre det beløb, som foranstaltningerne vil koste, hvilket må ske ud fra en vurdering af på den ene side risikoens størrelse (punkt a) og på den anden side størrelsen af de beskyttede værdier (arealer og bygninger) eller vægten af de interesser, som i øvrigt ønskes tilgodeset, hvis disse ikke direkte kan opgøres i penge, f.eks. rekreative formål, der tilgodeser en bred befolkningsgruppes adgang til stranden.

Her er naturligvis ikke tale om et enten – eller. Størrelsen af den indsats, der skønnes rimelig, er også undergivet en vurdering.

- d) Hvis overvejelserne under punkt c) falder ud til en positiv beslutning om foranstaltningers iværksættelse, skal der tages stilling til, hvorledes udgifterne skal fordeles på de beskyttede ejendomme eller andre tilgodesete interesser.
- e) Endvidere kan der være behov for erhvervelse af arealer eller andre rettigheder ved ekspropriation til foranstaltningernes gennemførelse.

En gennemgang af disse hovedopgaver viser, at der på baggrund af den aktuelle lovgivningspraksis og det bestående, generelle administrative system ikke er afgørende grunde til at bibeholde en kommissionsbehandling i disse sager. Derimod synes der at kunne opnås en væsentligt mindre formel og dermed mindre omkostningskrævende sagsbehandling ved at henlægge sagerne til faste, administrative myndigheder.

Medens det således er landvæsensretterne, der er den besluttende myndighed i anlægsfasen, er det efter digeloven og kystsikringsloven amtsrådet, der er tillagt forskellige beføjelser i forbindelse med anlæggenes drift. Det gælder således oprettelse af digelag, udfærdigelse af vedtægt for digelaget, opkrævning af bidrag, tilsyn m.v.

Det er derfor nærliggende at undersøge, om ikke de funktioner, som lovene tillægger landvæsensretterne, uden forringelse af kvaliteten af sagsbehandlingen vil kunne overføres til amtsrådene. Som sagt må denne undersøgelse ske i lyset af de opgaver, som amtsrådene efter den aktuelle lovgivning og administrative praksis i øvrigt bestrider, og på baggrund af det administrative og tekniske apparat, som en amtskommune i dag råder over.

Denne undersøgelse kan tage sit udgangspunkt i den angivelse af landvæsensretternes hovedopgaver, som er beskrevet ovenfor under litra a) – e).

Hvad angår spørgsmålene om en vurdering af risiko for oversvømmelse og kystnedbrydning samt om stillingtagen til valg af art og udformning af beskyttelsesforanstaltninger, besidder for så vidt

hverken landvæsensretterne eller amtsrådet som sådant en særlig sagkundskab.

Landvæsenskommissionen vil derfor almindeligvis antage en sagkyndig, der ikke er medlem af kommissionen, som bistand, hvilket naturligvis i sig selv medfører en udgift. Denne sagkyndige er alene rådgiver for kommissionen som sådan. Uafhængigt heraf vil der være behov for rådgivende ingeniørbistand til at iværksætte og foretage forundersøgelser, projektering og tilsyn med arbejdets udførelse på linie med, hvad der er nødvendigt til andre typer af anlægssager. Men udgifter af denne art er ikke afhængig af den administrative sagsbehandlingsform.

Nogle amtskommuners tekniske forvaltninger vil have et vist kendskab til dette sagsområde, men det vil næppe være tilfredsstillende generelt at forudsætte, at fornøden generel viden og erfaring på dette specifikke felt er disponibel i amtskommunerne.

Imidlertid: Disse opgaver kan ikke formodes at blive bedre løst ved at benytte landvæsensretterne end ved at benytte tilgængelig administrativ og teknisk ekspertise inden for det almindelige administrationsapparat.

Hvad angår skønnet om, hvorvidt og da i hvilket omfang der bør gøres en indsats for at imødegå havets skadegørende virkning, består dette som nævnt i en afvejelse af navnlig tre forhold: risikoen størrelse, omkostningernes størrelse og de beskyttende værdis og interessers størrelse.

Til at løse denne opgave synes amtsrådet at være et mindst ligeså godt forum som en landvæsenskommission, vel snarere et bedre, nemlig af to grunde. Dels har et amtsråd en betydelig bredere sammensætning og en bredere indfaldsvinkel til en bedømmelse af sagen end en landvæsenskommission. Det er her tilstrækkeligt at henvise til amtsrådenes omfattende funktioner på planlægningsområdet og naturfredningsområdet. Dels er arten af de interesser, som en kystbeskyttelse i dag kan tjene, meget bredere, end digeloven og kystsikringsloven har for øje, jfr. de indledende bemærkninger ovenfor. Det er ikke kun et spørgsmål om at tilgodese en beskyttelse af bestemte ejendomme, men der kan være tale om en ønskelig bevaring af et kystlandskab som sådant for at tilgodese et videregående interessefelt. Valget af landvæsensretterne som besluttende organ havde sit naturlige udgangspunkt deri, at der skulle foretages en bedømmelse af en rent økonomisk interesse hos en række – i princippet sidestillede – private grundejere. Den opgave, der nu foreligger, vil som sagt kunne være væsentligt mere sammensat, og til ud-

øvelse af det til løsningen heraf nødvendige skøn må amtsrådet anses for velegnet.

Disse sidste betragtninger har til dels også gylldighed i relation til omkostningsfordelingen. I det omfang, hvori denne består i en fordeling mellem interesser af forskellig art – egentlig ejendomsbeskyttelse vejet op mod strandlandskabets bevaring af hensyn til almene interesser – , vil amtsrådet antageligt være et mere hensigtsmæssigt forum at henlægge denne skønsopgave til end landvæsensretterne. Omkostningsfordelingen i snævrere forstand mellem direkte beskyttede ejendomme vil normalt ske ud fra visse objektive kriterier som de beskyttede ejendommers kystlængde, værdi og afstand fra havet. Selvom landvæsensretterne er egnede til at løse denne opgave, er der omvendt intet i vejen for, at den kan løses på tilfredsstillende måde indenfor det almindelige administrationsapparat. Eksempelvis kan nævnes, at det er kommunalbestyrelsen, der fordeler omkostningerne ved spildevandsanlæg i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 27, og at vejbestyrelser påligner vejbidrag i henhold til vejbidragsloven.

For at henlægge kompetencen på dette punkt til et organ i det almindelige administrative system taler også, at der i betragtning af de almene interesser, som en kystbeskyttelse i nutiden kan tjene, kan være anledning for kommuner og amtskommuner til at bidrage til foranstaltninger til kystens beskyttelse. En samlet vurdering af sagen inden for det almindelige, administrative system fremstår også derfor som en hensigtsmæssig løsning.

Hvad endelig beslutninger om ekspropriation af arealer eller rettigheder angår, træffer amtsråd og kommunalbestyrelser i talrige tilfælde beslutning om ekspropriation uden særlig kommissionsbehandling. Det er tilstrækkeligt at nævne ekspropriation til veje og ekspropriation i henhold til lov om kommuneplanlægning.

Resultatet af disse betragtninger er blevet:

En rationel og fuldt forsvarlig behandlingsform af dige- og kystsikringssager vil kunne opnås, selv om sagerne ikke behandles for landvæsensret. De beføjelser, som landvæsensretterne er tillagt i henhold til de gældende love, vil kunne overføres til amtsrådene. Dette foreslås gennemført ved den lov, som der her fremlægges forslag til.

Ved den nærmere tilrettelæggelse af fremgangsmåden for sagernes behandling vil det være nyttigt at skelne mellem en indledende, foreløbig behandling og den egentlige beslutningsfase.

Der bør være mulighed for, at der på en relativt ukompliceret måde på et rimeligt kvalificeret grundlag kan skabes en debat om det ønskelige og

økonomisk forsvarlige i at udføre en kystbeskyttelse på en given strækning.

Systemet foreslås derfor udformet således, at det i princippet står enhver frit for at henvende sig til amtsrådet med forslag om, at der træffes foranstaltninger mod oversvømmelse eller kystnedbrydning. Om amtsrådet finder grundlag for at tage sagen op, er så en anden sag.

Der er nær sammenhæng mellem arealanvendelsen, som denne fastlægges i henhold til planlægningslovgivningen, og behovet for kystbeskyttelse. Således må det ved udfærdigelse af region- og kommuneplaner påses, at der ikke foretages arealudlæg til ny bebyggelse og andre langsigtede investeringer ved kyster, der er truet af nedbrydning eller tilbagerykning.

En bedømmelse af et forslag om kystbeskyttelsesforanstaltninger i relation til den aktuelle region- og kommuneplan vil derfor være et naturligt led i amtsrådets indledende sagsbehandling.

Det vil for amtsrådets foreløbige bedømmelse af en sag normalt være meget ønskeligt, at det kan trække på en egentlig kystteknisk sagkundskab. Som sagt kan det ikke generelt forudsættes, at denne specifikke ekspertise er til stede i amtskommunernes tekniske forvaltninger, og det vil være ønskeligt for amtsrådet at kunne få en sådan sagkyndig udtalelse i sagens indledende fase uden direkte omkostninger til sagkyndig rådgivning.

Det foreslås derfor at stille det statslige Kystinspektors ekspertise til amtsrådenes disposition således, at Kystinspektoratet dels kan bidrage til en foreløbig belysning af sagen i indledningsfasen, dels kan optræde som amtsrådets sagkyndige bistand under sagens videre forløb, hvis den fremmes. Herved opnås, at der i adskillige sager relativt hurtigt kan opnås en fornemmelse af problemernes størrelse og mulighederne for en afhjælpning. Denne foreløbige, sagkyndige vurdering er for så vidt et nyt element i disse sagers behandling – i hvert fald som et systematisk led i fremgangsmåden. Kystinspektoratets medvirken under sagens videre forløb kan bedst sammenlignes med den funktion, som den af landvæsenskommissionerne efter hidtidig praksis antagne særligt sagkyndige har haft.

Det er meningen, at udgifterne ved Kystinspektoratets rådgivning skal afholdes som en del af Kystinspektoratets almindelige virksomhed – altså af staten uden refusion fra anden side. Ministeriet mener, at det er naturligt, at staten yder et sådant bidrag til sagsbehandlingen på dette område i betragtning af den generelle interesse, som samfundet har i en øget kystbeskyttelse og kystpleje. Det må

herved tages i betragtning, at Kystinspektoratet allerede efter den bestående retstilstand skal godkende alle kystsikringsanlæg, som rækker ud på søterritoriet, og at Kystinspektoratet også hidtil har udøvet en ret betydelig konsultativ virksomhed i relation til anlæg, som staten ikke er direkte økonomisk engageret i.

Kystinspektoratets medvirken i sagsforberedelsen skal også ses i sammenhæng med bestemmelsen i lovforslagets § 16, ifølge hvilken Kystinspektoratet skal have en generel, kontrollerende funktion ikke alene på søterritoriet, men også på strandbredden. Der tilstræbes således en reform på dette administrationsområde, der bygger på den eksisterende kysttekniske ekspertise og inddrager denne i sagsbehandlingen på en organiseret måde, hvorved en mere rationel sagsbehandling opnås.

Om baggrunden for § 16 henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse. Her skal alene bemærkes, at Kystinspektoratets funktion efter denne i betydelig udstrækning vil kunne afløse fredningsnævnenes virksomhed i forbindelse med kystsikringsanlæg. Det samlede resultat af lovforslagets administrative reform er således, at de fra sag til sag fungerende landvæsensretter og fredningsnævn erstattes af faste administrative organer, amtsrådene og Kystinspektoratet. Da disse organer i forvejen i betydeligt omfang er engageret på forskellig måde i sagerne, vil der samlet kunne opnås en ikke uvæsentlig rationalisering. Størrelsen af udgifterne ved kollektive særorganers inddragelse må her tages i betragtning.

Reformen giver en væsentlig lettere adgang for de enkelte ejere og andre interesserede til at få kystbeskyttelsesspørgsmål vurderet, navnlig derved, at selve den administrative behandling gøres gratis.

Ved organisatoriske omlægninger og en rationel indpasning af de til dels nye opgaver i de bestående arbejdsopgaver skønnes det muligt at undgå forøgelse af Kystinspektoratets personale og at begrænse Kystinspektoratets merudgifter til 100.000 kr. årligt. En vis forøgelse af Kystinspektoratets rejseudgifter må forventes, og den forøgede rejseaktivitet udløser overenskomstmæssigt fastlagt merarbejdsvederlag.

Det skal imidlertid præciseres, at Kystinspektoratet ikke uden for sit hidtidige aktivitetsfelt kan påtage sig at udføre de funktioner, som traditionelt bestrides af rådgivende ingeniører. Det drejer sig om planlægning og styring, eventuelt udførelse af forundersøgelser, skitseprojektering, detailprojektering, udarbejdelse af anlægsoverslag, styring af anlægssagen og tilsyn med arbejdernes udførelse.

Noget andet er, at Kystinspektoratet i kraft af sit generelle erfaringsgrundlag ofte vil kunne bidrage med skitser til standardkonstruktioner, skønsmæssige overslag og muligvis på sagens foreløbige stade medvirke i visse forundersøgelser. Det er et spørgsmål om, hvilke praktiske muligheder der konkret foreligger. Hertil kommer, at Kystinspektoratet har almindelige tilsynsopgaver i henhold til bestemmelsen i lovforslagets § 16.

Det må skønnes, at amtskommunerne i konsekvens af lovforslaget næppe vil få merudgifter i forhold til de udgifter, de hidtil har haft ved sekretariatsbetjening af landvæsenskommissioner, bistand til digelag m.v., hvilke opgaver de traditionelt i vidt omfang har påtaget sig.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

I modsætning til den bestående lovgivning (digelov og lov om kystsikringsanlæg) behandler lovforslaget diger og kystsikringsanlæg under ét. Som fælles betegnelse for aktiviteter, der modvirker oversvømmelse og kystnedbrydning, anvender lovforslaget »kystbeskyttelse«.

Ordet »sikring« anvendes ikke, da det forekommer at give udtryk for noget absolut, som kun de færreste foranstaltninger, der træffes, kan leve op til. En absolut sikring vil ofte være for kostbar.

I mange tilfælde vil der være tale om kystprocesser, der kan medvirke til begge arter af følgevirkninger, og en samlet vurdering af de tiltag, der skal træffes på en given kyststrækning, vil være det rationelle.

Bestemmelsen taler om »anlæg« og »andre foranstaltninger«. Ved »anlæg« tænkes f.eks. på diger, høfder, bølgebrydere, skråningsbeskyttelse og andre parallelværker. Imidlertid er der i de senere årtier en stigende erkendelse af, at en række andre foranstaltninger kan være af nok så stor betydning for en beskyttelse af kysten. Hovedeksemplet er kystfodring, hvorved forstås kunstig tilførsel af materialer som sand og ral til strandbred og den kystnære zone af havet. Andre eksempler er udfyldning af »trug« på strandbredden, en generel hævnning af strandplanet og rørlægning af vandløb, der ved frit løb gnaver (eroderer) i strandbredden.

Når der i lovforslaget tales om »foranstaltninger«, dækker dette begreb således en række varierende tiltag, herunder etablering af faste anlæg.

Ved valget af, hvilke foranstaltninger der skal tages i anvendelse, vil deres effektivitet og omkostningerne ved deres udførelse naturligvis være afgørende elementer. Andre hensyn spiller imidlertid også ind, navnlig hensynet til strandlandskabets udseende og rekreative anvendelse. I denne henseende vil eksempelvis kystfodring have store kvaliteter, fordi den ikke medfører ændring i kystlandskabets karakter.

Det er ifølge paragraffen amtsrådet, der kan bestemme, at der skal træffes foranstaltninger til kystbeskyttelse på en given kyststrækning.

Det må imidlertid bemærkes, at det naturligvis står en ejer eller en sammenslutning af ejere frit for at træffe sådanne foranstaltninger uden amtsrådets medvirken, hvis han eller de selv afholder udgifterne derved. I så fald skal der alene indhentes tilladelse til foranstaltningernes udførelse i henhold til § 16 (landjorden) og i kraft af statens højhedsret over søterritoriet, jfr. § 20, stk. 2. Amtsrådets beslutning er kun nødvendig, hvis de muligheder, som loven giver for at få gennemført en udgiftsfordeling (§ 5), for at ekspropriere (§ 6) osv, ønskes opnået. Amtsrådet vil naturligvis blive orienteret om alle tilladelser i henhold til § 16.

Det står efter forslaget enhver frit for at rette henvendelse til amtsrådet for at få dette til at rejse en sag. Der skal ikke som hidtil stilles sikkerhed for sagsomkostninger, idet selve den administrative sagsbehandling er gratis for den enkelte. Der er ikke grund til i loven at begrænse den kreds, der kan foranledige en sag rejst, da amtsrådet står frit med hensyn til, om det vil fremme sagen eller lade være.

Det forhold, at et amtsråd ikke efterkommer et ønske om at indlede en sag om foranstaltninger til kystbeskyttelse, kan ikke betragtes som »en beslutning i henhold til denne lov«, der kan efterprøves af trafikministeren i henhold til lovforslagets § 18.

Et amtsråd kan altså undlade at fremme en sag uden afholdelse af møde og uden at indhente udtalelser fra kommunalbestyrelsen og Kystinspektoratet. Men indleder amtsrådet en sagsbehandling, og ønsker det at holde det indledende møde, skal der foreligge udtalelser fra de nævnte myndigheder.

Til § 2.

Som netop sagt i bemærkningerne til § 1, er der ingen, der har krav på, at amtsrådet rejser en sag. Lovforslaget bygger på den forudsætning, at amtsrådet altid vil se på en henvendelse, der synes rimeligt begrundet. Men det er som nævnt undergi-

vet amtsrådets skøn, om den i § 2 beskrevne procedure skal sættes i værk.

Vigtigt er det imidlertid på denne baggrund, at der kan praktiseres en indledende sagsbehandling uden for store direkte udgifter. Dette er hensigten med bestemmelserne i § 2.

Ifølge denne skal amtsrådet afholde et indledende møde med ejerne af de ejendomme, som amtsrådet skønner vil kunne blive bidragspligtige. Det er overladt til amtsrådet at bestemme, hvem der skal repræsentere amtsrådet ved det pågældende møde. Typisk vil det antageligt blive den tekniske forvaltning, eventuelt under ledelse af formanden for udvalget for teknik og miljø. Som grundlag for sagens bedømmelse skal amtsrådet indhente udtalelser fra kommunalbestyrelsen og Kystinspektoratet. Herved vil der være tilvejebragt et foreløbigt materiale, som kan vejlede amtsrådet ved sagens præsentation for de interesserede.

På mødet vil amtsrådet få en tilkendegivelse om, hvorledes de berørte interessenter bedømmer sagen.

Det står naturligvis amtsrådet frit for at holde lige så mange møder med de berørte interessenter, som det finder grund til.

Til § 3.

I det i stk. 1 omhandlede tilfælde træffer amtsrådet bestemmelse om, i hvilken form ejerne skal underrettes om rådets afgørelse. Såfremt der er tale om et større antal ejere, kan meddelelsen praktisk ske ved bekendtgørelse i de stedlige blade. Hvis der derimod kun er tale om få ejere, vil det være mest praktisk at give meddelelsen pr. brev.

Ifølge stk. 3 kan amtsrådet foretage mindre væsentlige ændringer i projektet uden afholdelse af nyt møde efter § 2, stk. 1. Såfremt det ændrede projekt indebærer, at enkelte lodsejere, der ikke tidligere har været inddraget i sagen, berøres, er det dog forudsat, at der gives de pågældende lejlighed til at udtale sig, forinden afgørelse træffes. Amtsrådet afgør, hvorledes de pågældende skal have adgang til at udtale sig.

Hvis der derimod er tale om væsentlige ændringer i forhold til det oprindelige projekt, må sagen imidlertid gøres til genstand for behandling på et nyt møde.

Ved væsentlige ændringer tænkes ikke på foranstaltningernes detaljeringsgrad. For at der skal være tale om en væsentlig ændring, må det vedrøre elementære forhold som f.eks. hvilke ejendomme der omfattes af foranstaltningerne, hvilken art

foranstaltning der udføres, og hvor anlægget placeres.

Til § 4.

Som hidtil vil det i en række tilfælde være naturligt, at den interesserede ejerkreds tager initiativ til arbejdernes projektering og gennemførelse, typisk efter oprettelse af en sammenslutning – et lag. Alt efter sagens hast og betydning kan der imidlertid være grund til, at primærkommunen eller amtsrådet sætter sig i spidsen for ledelsen af sagens praktiske gennemførelse, først og fremmest ved at engagere rådgivende ingeniørbistand til arbejdernes forberedelse og projektering. Alle muligheder står åbne efter lovforslagets § 4.

Bestemmelsen er af ren praktisk art. Spørgsmålet om, hvorledes udgifterne til sagens fremme skal inddækkes, afgøres i det hele efter bestemmelserne i § 5. Hvis en kommunalbestyrelse efter § 4 pålægges at lede den praktiske fremme af en sag, kan der ikke heri indlægges, at kommunen skal bidrage til udgiftsdækningen efter § 5.

Ifølge § 16 skal der tilladelse fra (i praksis) Kystinspektoratet til at udføre et kystbeskyttelses anlæg. I betragtning af, at Kystinspektoratet skal inddrages på sagens forberedende stadium, jfr. § 2, stk. 2, forudsættes det, at amtsrådet og Kystinspektoratet praktiserer et sådant samvirke, at den beslutning, som amtsrådet træffer i henhold til § 3, stk. 2, vil kunne godkendes af Kystinspektoratet. Dette gælder både med hensyn til hovedprincippet i sikringsforanstaltningerne og med hensyn til disses detaljerede udformning.

Til § 5.

Princippet i § 5 er, at alle udgifter, der afholdes til virkeliggørelse af en bestemt foranstaltning, skal fordeles på de bidragspligtige. Til forskel fra den nuværende retstilstand skal den enkelte sag imidlertid ikke belastes med udgifter til den egentlige, administrative sagsbehandling. Det gælder amtsrådets, herunder dets tekniske organisations medvirken, og det gælder Kystinspektoratets medvirken, herunder dets rejseudgifter.

Udgiften til afholdelsen af møder, f.eks. leje af mødelokale, skønnes at være af så begrænset størrelse, at amtsrådet bør afholde disse. Dette må ses på baggrund af, at et indledende møde må afholdes også i tilfælde, hvor sagen efter mødet opgives.

Hvad kredsen af bidragspligtige angår, forudsætter lovforslaget, at ejerne af de direkte beskyttede ejendomme fortsat er den kreds, det primært

kan være tale om at pålægge bidragspligt. Som hidtil kan det meget vel tænkes, at der kun er grund til at pålægge denne kreds bidragspligt. Lovforslaget begrænser imidlertid ikke kredsen af private ejendomsbesiddere, der kan pålægges bidragspligt, til ejerne af de direkte beskyttede ejendomme, men medtager ejendomme, som i øvrigt opnår en fordel ved foranstaltningen. Herved tænkes bl.a. på, at en nærliggende strand i velplejet stand i kraft af dens rekreative værdi kan være af direkte økonomisk værdi for ejendomme, der ikke som sådanne er truet fra havet.

Betragtningen om en strands økonomiske betydning for ejendomme, der ikke er truet fra havet, kan imidlertid føres videre derhen, at kredsen af ejendomme, der har en sådan interesse i stranden, er meget vid og ubestemt. Dette fører til, at der kan være begrundelse for, at amtskommunen eller primærkommunen bidrager til strandens beskyttelse og bevaring. På denne baggrund skal bestemmelsen i stk. 3 ses.

Bestemmelsen forudsætter, at amtskommune eller primærkommune frivilligt kan beslutte at bidrage til eller helt at afholde udgifterne ved et anlæg eller en foranstaltning, herunder til drift og vedligeholdelse, hvis noget sådant findes begrundet. Det er videre klart, at et amtsråd kan pålægge en primærkommune bidrag uden særlige begrænsninger, hvis primærkommunen er ejendomsbesidder. Det følger af bestemmelsen i stk. 2.

Det er yderligere anset for rimeligt, at en primærkommune skal kunne pålægges bidrag i dens egenskab af primærkommune, hvis amtskommunen eller en anden primærkommune bidrager med mindst samme beløb i egenskab af offentlig myndighed (ikke som grundejer). Det sidstnævnte alternativ sigter på den situation, at et anlæg eller en foranstaltning har betydning for en kyststrækning, der går gennem flere kommuner. Hvis én kommune har besluttet at bidrage, må det anses for rigtigt, at der er mulighed for at pålægge én eller flere andre kommuner at bidrage med et beløb, der ikke overstiger det, som førstnævnte kommune har besluttet at bidrage med.

Det kan være velbegrundet, at de offentlige kasser bidrager til et anlægs tilvejebringelse og igangsætning af visse foranstaltninger, selv om de ikke deltager i de løbende, fremtidige udgifter.

Om, hvorledes amtsrådet ønsker at være repræsenteret på det i stk. 4 omhandlede møde, henvises til bemærkningerne til § 2.

Til § 6.

Ekspropriationsbestemmelsen i § 6, stk. 1, er meget kortfattet i forhold til de tilsvarende bestemmelser i digeloven. Henvisningen i stk. 3 til § 43, stk. 3, i lov om offentlige veje fastslår imidlertid klart, at en ekspropriation kan bestå såvel i en erhvervelse af fast ejendom til eje som i pålæg af servitutter og brugsrettigheder af enhver art. Noget særlig specifikation i lov om kystbeskyttelse er der derfor ikke behov for. Henvisningen til samme lovs § 45 giver grundlag for at iværksætte forundersøgelser m.v. uden samtykke fra den enkelte ejer.

I betragtning af, at foranstaltninger til kystens pleje og beskyttelse kan være af anden art end faste anlæg, som digeloven og kystsikringsloven havde for øje, vil det kunne være af væsentlig betydning for at kunne udøve sådanne plejeforanstaltninger at have helt fri råden over strandbred eller forland. For at undgå tvivl om dette særlige spørgsmål er det derfor i stk. 2 bestemt, at ejendomsretten til strand- og forlandsarealer kan eksproprieres til ejendom, selv om der ikke på sådanne arealer skal udføres faste anlæg. Fra praksis kan nævnes et tilfælde, hvor det ville have været af væsentlig betydning at eje forlandet foran et dige for at udføre såkaldte slikgårde med henblik på en forøgelse af forlandet til digets beskyttelse.

Til § 7.

Den normale måde at administrere et dige eller et kystsikringsanlæg på har været at danne en forening – et digelag eller kystsikringslag – med de bidragydende ejendomme (ejere) som medlemmer. Lovforslaget forudsætter i § 7, at dette også fremtidig vil være en praktisk anvendelig administrationsform. Der gives ikke som i digeloven regler om, hvem der kan foreslå oprettelse af et lag, eller hvornår et sådant skal dannes. Lovforslaget overlader det helt til amtsrådets skøn at tage stilling til, hvornår det vil være rigtigt i henhold til loven at oprette et lag med de retsvirkninger, som følger deraf. Det står naturligvis en ejerkreds frit for uden amtsrådets medvirken at oprette et lag med det formål at beskytte en kyststrækning. Oprettelse af et sådant lag kan imidlertid ikke drage nytte af de bestemmelser, som loven indeholder om pante- og fortrinsret for bidrag, bidrags opkrævning m.v.

Hvis amtsrådet beslutter, at der skal oprettes et lag, er det i § 7, stk. 1, bestemt, at laget skal stå under amtsrådets tilsyn, hvilket omfatter både et teknisk og økonomisk tilsyn. Nærmere regler herom forudsættes indsat i lagets vedtægt. Bestemmel-

serne i § 12 er naturligt sammenhængende med amtsrådets tilsynsopgave.

Det følger af bestemmelsen i § 16, at Kystinspektoratet kan påse, at de for den offentligretlige tilladelse til anlægget fastsatte vilkår overholdes, men et konstant, løbende tilsyn fra Kystinspektoratet er det ikke nødvendigt at praktisere. Et samarbejde mellem amtsrådet og Kystinspektoratet vil naturligt udvikle sig i fortsættelse af den eksisterende praksis således, at vanskelige problemer vil kunne vurderes i fællig.

Til § 8.

Stk. 1 svarer til digelovens § 10, stk. 1.

Bestemmelsen i stk. 2 har sit forbillede i vandløbslovens § 67.

Til § 9.

Bestemmelsen omfatter alle nødvendige udgifter til gennemførelse af kystbeskyttelsesforanstaltninger, herunder udgifter til sagens forberedelse, udførelse og tilsyn.

Det vil være praktisk, at amtskommunen forskudsvis kan afholde udgifterne.

Til § 10.

Bestemmelsen svarer til digelovens § 8, stk. 2, og § 17, stk. 1, 7. pkt.

Til § 11.

Det følger af bestemmelsen i stk. 2, at en udgiftsfordeling, der er fastsat af en landvæsenskommission eller en overlandsvæsenskommission i henhold til den gældende lovgivning, kan ændres af amtsrådet.

Til § 13

Bestemmelsen svarer til digelovens § 12. Datoen 1. oktober er afpasset med kommunens tilrettelæggelse af opkrævning af ejendomsskat for det følgende kalenderår.

Til § 14.

Bestemmelsen har samme reelle indhold som digelovens § 4.

Til § 15.

Bestemmelsen svarer til digelovens § 15.

Til § 16.

Uden tilladelse må der ikke etableres faste anlæg og indretninger på søterritoriet. Dette gælder også høfder, bølgebrydere og andre kystsikringsanlæg. Dette følger af statens højhedsret over søterritoriet. Tilladelser meddeles af trafikministeren, der for kystsikringsanlægs vedkommende har delegeret sin kompetence til Kystinspektoratet, jfr. bekendtgørelse nr. 451 af 17. oktober 1980. Denne ordning opretholdes uændret.

En sådan generel kontrol med anlæg på søterritoriet er af mange grunde nødvendig. Hvad specielt kystsikringsanlæg angår, er der den særlige yderligere grund, at kystsikringsanlæg på én kyststrækning meget ofte kan have skadelig virkning for en nabokyststrækning. En typisk situation er den, at en høfde i kraft af materialevandringen vel samler materialer på ét sted, men samtidig bevirker, at en nabostrækning underforsynes med materialer (læsideerosion). Kystsikringsanlæg bør derfor som regel ikke vurderes og udføres ud fra, hvad der tjener en enkelt ejendom, men for en større strækning. Der kan være tale om, at anlægget, hvis det udføres, bør have en større udstrækning, og der kan være tale om en bestemt udformning af anlægget for at modvirke negative virkninger andetsteds.

Hertil kommer, at foranstaltninger til imødegåelse af kystnedbrydning kan være andre end faste anlæg. Et vigtigt eksempel herpå er i de senere år kystfodring, det vil sige kunstig tilførsel af materialer (sand eller ral) til strandbred eller den kystnære del af søterritoriet. Som andre eksempler kan nævnes planering af en strandbred for at udjævne »trug«, hævning af strandplanet i almindelighed og rørlægning af vandløb, der eroderer i strandbredden.

Omvendt vil indgreb på strandbredden kunne forringe kystens modstandskraft ikke blot på det bestemte sted, hvor indgrebet sker, men også i almindelighed.

Det følger heraf, at en hensigtsmæssig stillingtagen til, hvorledes beskyttelse af en given kyststrækning bør ske, ikke kan foretages for søterritoriet og strandbredden hver for sig, men bør undergives en helhedsvurdering. Der er med andre ord samme behov for en kontrol med kystsikringsforanstaltninger på strandbredden som på søterritoriet, ligesom der er behov for en kontrol med, at der ikke foretages indgreb på strandbredden til skade for kysten.

Det foreslås derfor, at der for fremtiden skal indhentes tilladelse til kystbeskyttelsesforanstalt-

ninger, hvadenten disse udføres på søterritoriet eller på strandbredden. Den nærmere fastlæggelse af det landområde, der omfattes af bestemmelsen, er efter lovforslaget det samme, som omfattes af § 46 i lov om naturfredning angående strandbyggelinien.

Endvidere foreslås, at der ikke uden tilladelse må foretages forskellige handlinger, som kan skade kysten.

Imidlertid vil forslaget kun i meget begrænset omfang indebære en udvidelse af området for handlinger, til hvis udførelse der kræves tilladelse fra en offentlig myndighed. Der vil for hovedparten af det ved forslaget § 16 regulerede område være tale om en mere rationel kompetencefordeling og placering af lovreguleringen.

Forholdet er det, at der ikke uden tilladelse fra et fredningsnævn må foretages forskellige handlinger på strandbredder, jfr. § 46 i lov om naturfredning angående strandbyggelinien. Bl.a. må der ikke foretages ændringer i terrænet. Foranstaltninger til kystbeskyttelse kan vanskeligt udføres uden at foretage en sådan ændring. Da fredningsnævnene ikke sidder inde med særlig sagkundskab på kystbeskyttelse, forelægges sager af denne art ofte Kystinspektoratet til udtalelse, og dettes vurdering af sagen vil naturligt nok i vid udstrækning blive lagt til grund for fredningsnævnets afgørelse. Det vil derfor være mere praktisk, om også en tilladelse til kystsikringsforanstaltninger på strandbredden skal indhentes hos den myndighed, der besidder den kysttekniske sagkundskab, som skal give tilladelse til foranstaltninger uden for kystlinien, og som i vid udstrækning fungerer som konsulent for den nu kompetente myndighed.

Den i lovforslagets § 25 foreslåede ændring af § 46, stk. 9, i naturfredningsloven vil afgive hjemmel for miljøministeren til at undtage kystsikringsforanstaltninger fra fredningsnævnets kompetence, og dobbeltbehandling af disse sager vil derved kunne undgås.

Der er ikke hermed taget endelig stilling til, hvorvidt det af hensyn til naturfredningsinteresser må anses for hensigtsmæssigt i en vis udstrækning at bevare fredningsnævnenes kompetence. Efter lovforslaget tilkommer afgørelsen heraf miljøministeren.

Det må i denne forbindelse bemærkes, at et af hensynene bag lovrevisionen er naturbeskyttelse i vid forstand, nemlig at medvirke til bevaring af landets ud fra en række forskelligartede synsvinkler værdifulde strand- og kystmiljø.

Dette indebærer imidlertid på ingen måde en bastant og ureflekteret kystsikringsaktivitet. Såle-

des er det meget rigtigt påpeget af Naturfredningsrådet, at det i en række tilfælde vil være forkert at træffe foranstaltninger mod en kystnedbrydning, da en sådan nu engang er en naturlig proces, der har årtusinder bag sig.

Det er derfor væsentligt, at der, inden foranstaltninger sættes i værk, foretages en generel vurdering af behovet for beskyttelsesforanstaltninger og ikke mindst af arten af disse. I denne vurdering må indgå såvel hensynet til landskabets bevaring og hensynet til naturens frie udfoldelse som traditionelle, økonomiske betragtninger.

Det er derfor væsentligt, at de myndigheder, der skal administrere loven, har øje for alle disse elementer i sagen.

Dette er i lovforslaget, som allerede nævnt, tilgodeset ved, at stedlige myndigheder, der deltager i administrationen af naturfredningsloven, nemlig amtsrådene, ved lovforslaget tillægges beslutningskompetencen i 1. instans.

Dernæst består der efter hele lovens system et løbende nært samarbejde mellem Kystinspektoratet og amtsrådene, hvorved naturfredningshensyn direkte kan inddrages i sagsbehandlingen. Iøvrigt består der også et nært samarbejde mellem Skov- og Naturstyrelsen og Kystinspektoratet, bl.a. ved administration af lov om råstoffer.

Sigtet er således, at hensynet til naturens og landskabets beskyttelse integreres i de efter lovforslaget kompetente myndigheders primære sagsbehandling.

Hvad angår de, antageligt få, klagesager af denne art, der vil komme, er situationen for Trafikministeriets vedkommende ikke anderledes på dette område end f.eks. ved administration af faste anlæg på søterritoriet. Her må også en række hensyn indkorporeres i sagsbehandlingen, og i nødvendigt omfang vil høring af f.eks. Skov- og Naturstyrelsen blive foretaget.

Om de handlinger, som er angivet i § 16, stk. 1, nr. 2, gælder, at miljøministeren kan bestemme, at de kun må udføres efter tilladelse fra Kystinspektoratet. Dette er bestemt i § 7, stk. 4, i lov om råstoffer. Forklaringen på, at bestemmelsen findes her, er den, at den hidrører fra den tidligere kystfredningslov, som er ophævet ved loven om råstoffer. Bestemmelsen hører systematisk hjemme i en lov om kystbeskyttelse. Den foreslås derfor optaget i lovforslagets § 16.

Den nævnte bestemmelse i lov om råstoffer foreslås samtidigt ophævet, jfr. lovforslagets § 21.

I forbindelse med betragtningen om, at det regulerede område kun i meget begrænset omfang udvides ved bestemmelsen i § 16, bør endelig anfø-

res, at faste anlæg, der opføres på strandbredden, i kraft af en pågående kysttilbagerykning senere kan komme til at ligge på søterritoriet. I så fald kræves der i princippet tilladelse til anlæggets bibeholdelse, selv om noget sådant i praksis næppe efterleves.

Til § 17.

Bestemmelserne i denne paragraf har samme formål som digelovens § 16. Medens digeloven bestemmer, at det er trafikministeren, der skal udfærdige alle bestemmelser af den art, som paragraffen omhandler, forudsætter lovforslaget, at ministeren udfærdiger generelle bestemmelser, medens amtsrådet udfærdiger bestemmelser, der skal gælde for et bestemt anlæg eller en bestemt kyststrækning.

Udover begrænsning i færdsel for at undgå nedslidning af græsvækst m.v. kan der f.eks. blive tale om forbud mod bådoplæg på strandbredder og foran diger, navnlig i vinterhalvåret. I stormssituationer kan sådanne genstande kastes ind på diget og beskadige dette.

Bestemmelsen i stk. 4 afløser bestemmelsen i § 8 i lov nr. 85 af 30. april 1909 om tillæg til strandsloven, hvilken bestemmelse ophæves ved § 21. Den foreslåede bestemmelse er dog noget mere omfattende end den gamle regel og noget simplificeret, hvad ejernes hæftelse angår. Særligt bemærkes, at et vrage kan have en uheldig indvirkning på selve kysten, f.eks. ved at forårsage en læsideerosion.

Til § 18.

Som for flertallet af administrative afgørelses vedkommende bør der være mulighed for at få afgørelser i henhold til loven efterprøvet. Efter digeloven og lov om kystsikringsanlæg kan landvæsenskommissionens afgørelser indbringes til efterprøvelse for en overlandvæsenskommission.

Efterprøvelse skal kunne foretages af alle enkeltpunkter i en afgørelse, herunder om et anlægs udstrækning, bidragsfordeling, vedtægters indhold o.s.v.

Amtsrådets eventuelle afgørelse om ikke at yde eller at yde bidrag til et anlæg betragtes ikke som en beslutning i henhold til loven.

Bestemmelsen i stk. 3 åbner mulighed for samtidig med selve beslutningen at bestemme, at en eventuel, efterfølgende klage ikke skal have opsættende virkning i den beskrevne situation.

Til § 19.

Det er hensigten, at ministerens beføjelser i henhold til §§ 16 og 17, stk. 4, skal delegeres til Kystinspektoratet.

Til § 20.

På søterritoriet må der ikke uden tilladelse foretages opfyldning og inddæmning eller anbringes faste anlæg og indretninger. Dette følger af statens højhedsret over søterritoriet og en praksis, der går tilbage til tiden før grundloven af 1849, hvilken praksis er opretholdt i kraft af den gældende grundlovs § 25. Det står således ikke i en særlig lov, at en sådan tilladelse er nødvendig. Bestemmelsen i § 20, stk. 2, indebærer ingen ændring i den bestående retstilstand, hvorefter der udkræves en tilladelse fra staten eller en dertil særskilt bemyndiget regional eller lokal myndighed til nævnte dispositioner.

I visse situationer følger det af anden lovgivning, at tilladelse til at foretage visse handlinger kræver tilladelse, hvis de har et bestemt formål. F.eks. er anbringelse af faste genstande betinget af en tilladelse fra Fiskeriministeriet, hvis formålet er etablering af havbrug m.v., jfr. i det hele lov nr. 306 af 4. juni 1986 om saltvandsfiskeri. Endvidere er gravning på søterritoriet betinget af en tilladelse fra Miljøministeriet, hvis formålet er udforskning eller indvinding af råstoffer, jfr. råstofloven, lovbekendtgørelse nr. 531 af 10. oktober 1984. Derimod har anbringelse af genstande eller gravning uden et sådant formål ikke været kriminaliseret, medmindre handlingen var omfattet af straffelovens § 295.

Straffelovens § 295 lyder således: »Den, som i ferske vande eller på søterritoriet i strid med privates eller det offentliges ret foretager inddæmning eller anbringer faste indretninger, straffes med bøde eller hæfte indtil 3 måneder«.

Det forekommer ikke sjældent, at bestemmelsen overtrædes. Ofte vil overtrædelsen blive konstateret efter længere tids forløb. I det overvejende antal tilfælde vil forholdet efterfølgende kunne legaliseres, eventuelt ved at foretage visse ændringer eller reduktioner. I enkelte tilfælde må der kræves fjernelse. Straffelovens § 295 er kun i enkelte tilfælde bragt i anvendelse på den måde, at der er rejst tiltale. Derimod er bestemmelsen jævnligt anvendt derved, at der er henvist til, at bestemmelsen er overtrådt, og at tiltale vil blive rejst, hvis forholdene ikke efterfølgende bliver korrigeret på en måde, der kan godkendes, eller eventuelt hvis fjernelse ikke sker.

Anklagemyndigheden har imidlertid nu fastslået, at § 295 alene kriminaliserer selve handlingen, der omtales, men ikke det forhold, at man oprettholder den ulovligt etablerede tilstand. Dette betyder, at fristen for forældelse af strafansvaret begynder at løbe fra handlingens tidspunkt. Da, som sagt, den ulovlige handling ofte først kommer til myndighedernes kendskab efter længere tids forløb, vil den praktiske betydning af straffelovens § 295 hermed være næsten fjernet, når talen er om søterritoriet.

Dette er især baggrunden for bestemmelserne i § 20, stk. 2 og stk. 3. Sidstnævnte bestemmelse skaber grundlag for, at man, når overtrædelsen er konstateret, kan kræve forholdene retableret eller ændret, og hvis dette ikke sker, da rejse tiltale for overtrædelsen.

Bestemmelsen i stk. 2 er med baggrund i praksis udformet lidt mere detaljeret end bestemmelsen i straffelovens § 295. Det er således ved en højesteretsdom af 14. marts 1975 (Ugeskrift for Retsvæsen 1975 s. 415) fastslået, at anbringelse af en såkaldt »husbåd« på søterritoriet kræver tilladelse. Det er fundet naturligt direkte at fastslå dette i loven. Ministeriet finder ligeledes, at der er samme behov for at kunne forhindre uautoriseret uddybning og gravning som for at forhindre anbringelse af faste genstande, hvorfor sådanne handlinger også er medtaget.

Konstateres en overtrædelse efter et ejerskift, kan den senere ejer ikke straffes, men dennes pligt til fjernelse eller retablering må i givet fald fastslås under et civilretligt søgsmål.

Til § 21.

Ifølge § 7, stk. 4, i lov om råstoffer kan miljøministeren bestemme, at der på strandbredder m.v. kun må foretages visse handlinger efter tilladelse fra Kystinspektoratet. Bestemmelsen bliver overflødig ved bestemmelsen i dette lovforslags § 16, stk. 1. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til denne paragraf.

Til § 22.

Det er ikke anset for nødvendigt at revidere love, der gælder for enkelte, bestemte digeanlæg. Der vil næppe vise sig behov for andre ændringer end den, at de opgaver, som hidtil har skullet løses af landvæsensretterne, for fremtiden skal varetages af amtsrådet, henholdsvis taksationsmyndighederne i lov om offentlige veje.

Da spørgsmålet om ændring af en éngang fastsat udgiftsfordeling både er af væsentlig praktisk og økonomisk betydning, er amtsrådets fremtidige kompetence på dette punkt særskilt fastslået i lovforslagets § 11, stk. 2.

Til § 24.

Loven har ikke praktisk betydning for Frederiksberg Kommune. Der er derfor intet bestemt om, hvilken myndighed der udøver amtsrådets beføjelser i denne kommune.

Til § 25.

Om baggrunden for den foreslåede ændring af § 46, stk. 9, i naturfredningsloven henvises til bemærkningerne til § 16.

Miljø- og Fødevareministeriet
Højbovej 1
7620 Lemvig
www.kyst.dk